ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4312 1/14 ՄԱՅԻՍ 1900 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4312

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական ցրուատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Մահուանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ.

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆՆԵՐԸ

Ինչպէս որ խոստացած էինք, այսօր, մեր Դ. էջին մէջ կը սկսինք հրատարակել գերազանցապէս յուզիչ ու արկածալից վէպը՝

ՕԼՈՒԻՆ

զոր անգլիերէնէ հայերէնի թարգմանած է Պ. Հրանտ Խանճեան։

Առաջիկային նոր վէպ մըն ալ պիտի սկսինք Դ. էջին մէջ։

ՌՈՒՍ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԵԱՆՑ ՇՈՒՐՋԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԿԱԶԵԼՍԿ, 14 Ապրիլի 1900

Երկու հետաքրքիր գիւտեր։

Օչագովում, հողային փորուածներ կատարելու ժամանակ, հին Նիկօլայեվսկի տաճարի շրջապատում, վեց վերշոկ խորութեան մէջ, բանւորները գտան յանկարծ մի պղնձէ սափոր լիքը ԺԸ դարու արծաթէ դրամներով. ընդամէնը 596 հատ։ Իւրաքանչիւրը այդ դրամներից գնահատուած է 40 կոպէկ ռուսական փողով։

Իսկ Եկատերինոսլավեան գաւառի Նովօ-Իվանովօ գիւղի մի գիւղացի, արտը վարելու ժամանակ հանդիպում է քարակոյտի, որը փորելուց յետոյ տեսնում է մի ահագին քարէ դագաղ, ծածկուած անհասկանալի արձանագրութեամբ։

Դագաղը ունի եղել 2 արշին 4 վերշոկ երկարութիւն, 1 արշին լայնութիւն, եւ 14 վերշոկ բարձրութիւն, քաշում է մօտ 40 փութ։

Թերթը չի հաղորդում թէ ի՛նչ են արել այդ գիւտերի հետ։

* * *

Ռուսաց բոլոր շրջաններում. ամենա մեծ համակրութեամբ են վերաբերվում դէպի Բօէրները և նրանց յաջողութիւնները անասելի ուրախութիւն է պատճառում ամէն կողմ։ Հարկ չկայ ասելու, որ այդ ուրախութեան փոխարինում է անկեղծ ցաւակցութիւն և վրդովմունք դէպի Անգլիացիները, երբ հեռագիրը հաղորդում է որ և է լուր յօգուտ այդ վերջինների։

Այդպիսի մի համակրանքի հետաքրքիր մի օրինակը բերում է ռուս թերթերից մէկը, որը միեւնոյն ժամանակ որքան բնորոշ, նոյնքան էլ ծիծաղելի է։

Սօրմովում մի բանւոր, Կնեազեվ ազգանունով, դուրս գալով հարբած կաբակից (*), սկսում է բղաւել. «Կորչէն Անգլիացիները, խփէք, կոտորեցէք դրանց տղերքը»։ Եւ խօսքի հետ գործը միացնելով սկսում է ջարդել ճանապարհի վրայ գտնուող խանութի ապակիները։

Աղմուկի վրայ հասնող ոստիկանին, Կնեազեվ, ընդունելով Անգլիացու տեղ, ուզում է ծեծ տալ բայց նրան կապում են և տանում են ոստիկանատուն։ Միւս օր խելքը գլուխը եկած Կնեազեվ, իր զինւորական տրամադրութիւնը բացատրում է նրանով, որ թերթերում կարդալով Բօէրների յաղթութիւնը և չկարողանալով զսպել իր ատելութիւնը դէպի Անգլիացիները, հարբած գլխով կարծել է իրեն Տրանսվալում, պատերազմի դաշտի վրայ։

* * *

Առաջիկայ աշնան, Կուրսկ և Արեօլ նահանգներում, տեղի է ունենալու մեծ զօրահանդէս, որին մասնակցելու է 200 հազարից աւելի զօրք, չորս հարիւրի մօտ թնդանօթներով։ Կուրսկում, ուր զօրահանդէսի ժամանակ Նիկօլա Բ. Կայսրը պիտի մնայ, արդէն այժմից պատրաստութիւններ են տեսնվում. Զօրահանդէսը տեւելու է 9 օր։ Զօրքը բաժնուած է լինելու երկու մասի, որի մի մասին հրամայելու է Ն. արքայական բարձրութիւն Կ. Ալեքսանդրովիչ. իսկ միւսին պատերազմական Նախարար Գեներալ Կուրոպատկին։

* * *

Ինչ որ Լ. Կօրօբով բաւականին հետաքրքիր տեղեկութիւններ է տալիս ռուս ուխտաւորների մասին՝ դէպի Ս. վայրերը։ 1820 թւին, Երուսաղէմ գտնուող ռուս ուխտաւորների թիւը,—ասում է նա,—հաշվվում էր մօտ 200 հոգի. յիսնական թւականների սկզբում, այդ թիւը բարձրանում է մօտ 600ի, իսկ ներկայումս Երուսաղէմ այցելում են տարեկան 12,000ի մօտ Ռուսներ, որոնցից մօտ 6000ը միաժամանակ զատկական տօնին։

* * *

Լուրերին նայելով՝ մամուլի ներկայացուցիչների համագումար ժողովը Պետերբուրգում սկզբունքով թէեւ թոյլատրված է, բայց ժամանակը դեռ եւս որոշված չէ։ Սկզբում ուզված էր համաժողովը կայացնել յունիս ամսին, և միացնել այն Գուտենբերգի յոբելեանի հետ, բայց յետոյ, ի նկատի առնելով որ ժամանակը շատ կարճ է և համաժողովի բոլոր նախապատրաստութիւնները չէ կարելի տեսնել այդ միջոցում, վճռվեց յետաձգել համաժողովը։ Ենթադրում են, թէ համաժողովը տեղի կ'ունենայ նոյեմբեր ամսին։

* * *

Եւլախում և Եւլախի մօտիկ շրջակայքում աւազակութիւնները և գողութիւնները խրոնիկական ձեւ են ընդունել, և շնորհիւ այն հանգամանքի, որ ոստիկանութեան կենդրոնն այդտեղից հեռու է, միշտ ամէն յանցանք անպատիժ է մնում։ Մարտի 26ին, Եւլախից մօտ 3 վերստ հեռու գտնվող մի տեղ, Սիբիրից փախած երկու աւազակներ կողոպտում են Մարալեան-Սարովից եկող վաճառական Ղուկաս Գէօգիեշեանին, որից խլում են մօտը եղած 255 րուբլի փողը, գօտին, ժամացոյցը և զէնքը, և վերջինքը մի կերպ աղաչանքով ազատվում է սպանվելուց։ Ի հարկէ, հեշտ կը լինէր աւազակներէն հետամուտ լինել և կալանաւորել, տեղի մօտիկութեան և հարթութեան պատճառով, եթէ միայն այդտեղ լինէր ոստիկանութեան մի թեթեւ վարչութիւն։

* * *

Ուրալի լեռնաշղթայի վրայ նաւթի նշաններ երեւալը յարուցել է մեծ հետաքրքրութիւն, սակայն կանոնաւոր շահագործութիւն չէ սկսված և յայտնի չէ թէ որքա՛ն մեծ է նաւթաբեր հողերի տարածութիւնը։ Հարց է ծագում՝ թէ ո՞վ պէտք է կատարէ նաւթաբեր հողերի հետազօտութիւնը, պետութի՞ւնը թէ մասնաւոր անձինք։ Անկասկած՝ եթէ պետութիւնը իր վրայ վերցնէր այդ գործը, նա կարող կը լինէր կարճ ժամանակամիջոցում հմուտ մասնագէտների ձեռքով ընդարձակ տարածութիւններ քննել եւ յետոյ ձեռնտու պայմաններով կապալով տալ ցանկացողներին. բայց այդ հետազօտութիւնը մեծ ծախք է պահանջում, ինչ որ պետութիւնը չէ կամենում անել։ Մասնաւոր ձեռնարկողներն ալ գործ կը սկսեն միայն այն դէպքում, եթէ հողերը տրվեն նրանց արտօնեալ պայմաններով։

Ոչ միայն Ուրալի նոր միայն յայտնի դարձած, այլ և Անդրկովկասի և նոյն իսկ Ապշերօնեան թերակղզու նաւթաբեր հողերի մեծագոյն մասը դեռ հետազօտված չէ։ Կառավարութիւնը ինքը չէ վստահանում մեծ գումարներ ծախսել, իսկ մասնաւոր մարդկանց էլ չէ թոյլ տալիս վերցնել այդ հողերը, ենթադրելով որ այդ հողերի նշանաւոր մասը առատ է նաւթով և կ'ընկնի մասնաւոր անձերի ձեռքը, զրկելով Գանձարանը մեծ օգուտներից։

Կառավարչական շրջաններում մշակվում է մի ծրագիր, որ դիտաւորութիւն ունի միացնել պետութեան և մասնաւոր ձեռնարկողների շահերը հետեւեալ կերպով. — Այն հողերը, որտեղ ենթադրվում է թէ կան նաւթի հանքեր, պէտք է բաժանվին մաս մաս, և այդ մասերից մի քանիսը զանազան տեղերում տրվեն իբրեւ փորձնական բաժիններ մասնաւոր անձանց արտօնեալ պայմաններով։ Երբ մասնաւոր անձինք իրանց բաժիններում կը գտնեն նաւթ, անկասկած այդ բաժինների կից հողերն էլ գին կը ստանան։ Այդպիսով կարելի կը լինի՝ ձրի կերպով և չխանգարելով պետական շահերը՝ հետազօտել նաւթաբեր հողերի շատ կէտերը։ Իսկ այն տեղերում, որտեղ չկան մասնաւոր ձեռնարկողներ, պէտք է առաջին փորձերը անէ ինքը կառավարութիւնը, կամ ապահովէ մասնաւոր ձեռնարկողների ծախքերի մի որոշ մասը։

* * *

Մօտ օրերումս, — ինչպէս հաղորդում է ռուսական մի թերթ, — Մոսկվայի գիւղատնտեսական ինստիտուտի և երկրագործական ուսումնարանի վարչութիւնները տեղեկութիւն են ստացել, թէ այն կուրսերը, որոնք պէտք է բացվէին Մոսկվայում կանանց գիւղատնտեսական կրթութեան համար, թոյլ են տրված կառավարութիւնից։ Ենթադրութիւն կայ կուրսերը բանալ այս տարվայ մայիսի միջին թւերին։ Ուսանողուհիների հանրակացարանի (?) համար՝ կանանց գիւղատնտեսական կրթութեան նպաստող ընկերութիւնը երկու ամարանոց է վարձել Մոսկվայի մօտ, Պետրովսկօ-Ռազումովսկօյէ խճուղու վրա։ Իւրաքանչիւր ուսանողուհու ծախսը հանրակացարանում որոշված է ամսական 20 րուբլի։ Ուսման վարձը ամբողջ դասընթացի համար, մայիսից մինչեւ սեպտեմբեր, լինելու է 25 րուբլի։ Դասախօսութիւնները տեղի կ'ունենան մասամբ հանրակացարանում, մասամբ գիւղատնտեսական ինստիտուտում և երկրագործական ուսումնարանում։ Ուսանողուհիների գործնական պարապմունքները կը կատարվեն ինստիտուտի դաշտերում և երկրագործական ուսումնարանի Բուտիրսկի ագարակում։ Կանանց գիւղատնտեսական կրթութեան նպաստող ընկերութիւնը արդէն 90 խնդիրք է ստացել։

ԹՂԹԱԿԻՑ

(*) Գինետուն։

ԲԱՆԱԳՈՂՈՒԹԻ՞ՒՆ ԹԷ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռոյն աշխարհիկ նախկին վաստակաւորներէն Թ. Սավալանեան էֆէնտի տեղական թերթի մը մէջ «Հեղինակութի՞ւն թէ բանագողութիւն» խորագրով յօդուած մը կը հրատարակէր, չյիշելով նաեւ իմ անունս՝ հոգելոյս Տ. Աստուածատուր եպիսկոպոսի կենսագրութեան առթիւ, Ն. Գերապատուութեան երկերը յիշած ըլլալուս համար։ Երուսաղէմի Ժամանակագրական Պատմութեան տպագիր երկհատոր աշխատասիրութեան աղբիւրը՝ ինչ կ'ուզէ թող ըլլայ։ Ատոր քննութեանը մտնել չեմ ուզեր։ Օր մը անշուշտ պիտի պարզուի ամենայն ինչ, երբ Սավալանեան էֆէնտիին ալ ի լոյս ընծայուի։ Միայն սոյն առթիւ կ'ուզեմ դիտել տալ թէ, «Ադրիանուպոլսեցի Պօղոս Պատրիարքի կենսագրութիւնը մինակ ես գիտեմ, և թէ աղբիւրը ցամքած էր, երբ Աստուածատուր եպիսկոպոս Երուսաղէմ ոտք կոխեց ու միաբան եղաւ» ըսելը, ըստ իս քիչ մը անպատեհ է։ Զի ամէն տեղ ամէն ժամանակ ալ՝ կարեւոր անձնաւորութեան մը կենսագրութիւնը մէկէ աւելի գրողներ ու պատրաստողներ կրնան գտնուիլ։ Ասի նորելուկ բան մը չէ. ինչպէս ուրիշ զարգացեալ ազգերու մէջ, նոյնպէս և մեր մէջ ի գործ դրուած է ծանօթ անձնաւորութեանց կենսագրականներու նկատմամբ։ Ուստի, ինչպէս որ Տ. Աստուածատուր Սրբազանը, նոյնպէս և այս տողերը գրողը՝ առանց Երուսաղէմացի ըլլալու, և այդ թուականներուն Երուսաղէմ գտնուելու, յիշեալ Ադրիանուպոլսեցի մեծահռչակ Պօղոս Պատրիարքին կենսագրութիւնը՝ իրեն յարակից մանրավէպերով՝ խնամքով հաւաքած և ծրագրած է,

Արդ, անճահ չէ՞ք նկատեր մեր ծերունազարդ բարեկամին յարուցած պատճառաբանութիւնը՝ երբ կը յաւելու թէ՝ «ո և իցէ Պատրիարքի մը շրջանին ներկայ չեղող մը, չի կրնար անոր կենսագրութիւնը յօրինել»։

Ինչո՞ւ չէ։ Ո՛չ ապաքէն անձի մը գործերը պիտի կազմեն՝ կենսագրութեան բուն աղբիւրները։ Ենթակային ժամանակակիցները՝ կրնան աւելի երկարակեաց ըլլալ, և պատմել կամ աւանդել իրենց յետագաներուն այն կարեւոր դէմքերը և զուգաժամանակ դէպքերն ու գործերը, որոնք նիւթական շէնքերու պէս՝ ճակատնուն վրայ խորաքանդակ արձանագրութիւններ չեն կրեր, և ոչ ալ գրչագիր Աւետարաններու, կամ հին տպագիր մատեաններու պէս՝ յաւելուածական յիշատակարաններ ու ժամանակագրութիւններ կը պարունակեն իրենց վերջին թերթերուն մէջ։

Ա. Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՄՈՒՐԱՑԻԿ ՍՏԱՀԱԿԸ(*)

(ԹՐՔԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Բոլորովին տարբեր կերպով պատուիրեր էր անոր իր մայրիկը, երբ ասկէ ութը ինը տարի չափ առաջ, հոկտեմբերի ցուրտ ու խոնաւ առտու մը տնակին դուռնէն դուրս ըրած էր զինքը, ձեռքը տալով Թաղ. Խորհուրդին—բազմահայ աղքատիկ թաղի մը—յանձնարարագիրը, որպէսզի երթայ մուրայ խանութէ խանութ, խանէ խան մանաւանդ, վասնզի տասնոցներու չէ՛ որ պէտք ունէին, այլ տասը ոսկի, ինչպէս որ «յայտ կ'առնուր» յանձնարարող Թաղ. Խորհուրդը։

Եւ այդ ութը տասը տարու տխեղծ մանուկը, աղտոտ ու տժգոյն, իր աղուոր սեւ աչքերը՝ իր տարիքին կրակը ու բոցը արտայայտելու տեղ, անբաւական սնունդի, անսուաղութեան, անմաքուր ու վատառողջ բնակութեան հետեւանքով՝ անարիւնութենէ նուաղուն, ինկած էր շուկայի ու խաներու դոհ ու բոհին մէջ, մուրալու համար այն լումաները որ տասը ոսկին պիտի ամբողջացնէին։

Աղտոտ պզտիկ ոտքերը՝ պատռտած տրեխին մէջէն կիսով չափ դուրս ինկած, իր վտիտ մարմինը՝ ժամանակին սեւ, իսկ այն ատեն բոլորովին անորակելի գոյն մը ստացած ցնցոտիներուն մէջ սարսռուն, գլուխը՝ այծի բուրդէ մաշած շալով մը ծածկուած, ճիտը ծուռ, ներս մտաւ բարեկամիս գրասենեակէն, կարկառելով անոր՝ ձեռքը գտնուած յանձնարարագիրը։

Եւ բարեկամս որ տասնոց մուրացող սովորական մուրացիկի մը առջեւ չէ որ կը գտնուէր, բնականաբար հետաքրքրուեցաւ հասկնալու թէ ի՛նչ բանի պիտի յատկացնէին այդ տասը ոսկին որուն անհրաժեշտ պէտքը չեշտուած էր յանձնարարագրին մէջ։

—Աս տասը ոսկին չի ժողվուի նէ, պապաս անձատապան պիտի ըլլայ, ըսաւ անտրական մուրացիկը։

—Անանկ է նէ, դո՛ւն ալ, պապա՛դ ալ, ամէնքդ մէկէն ճեհեննեմին անդիի ծայրը կորսուեցէք գացէք, պատասխանեց բարեկամս, դուռը երեսին գոցելով։

Օրերը անցան, հոկտեմբերի այդ ցուրտ ու խոնաւ առտուան յաջորդեցին աւելի ցուրտ օրեր. տանիքները ծածկուեցան ճերմակ պաստառով մը, որուն կուսութիւնը չէին կրնար պղծել ճնճղուկներուն մանրիկ ոտքերը, ու փողոցները՝ աղտոտ սպիտակութեամբ մը, ձիւնի ու ցեխի կեղտոտ խառնուրդ մը որուն անուն մը կարելի չէ տալ։ Հալեցան ձիւները, կանանչցան լեռներն ու ձորերը, ծաղկեցաւ վարդենին, և յետոյ գարնան նորածիլ կանանչութեան յաջորդեց ամառուան դեղինը, արեւուն հալոցէն լիառատ թափթփած ոսկեփոշիով ողողուն, ու որթատունկերը ծածկուեցան ոսկեգոյն ողկոյզներով. և տակաւին մեր պզտիկ մուրացիկը կը պտտէր խանութէ խանութ ու խանէ խան մանաւանդ, այս անգամ սակայն յանձնարարագիրը մէկդի դրած, ձեռքը միայն կարկառելով տասնոցներու։

Եւ միշտ գրեթէ միեւնոյն պատասխանն էր որ կը ստանար բարեկամս, ուրկէ ամէն անգամ վռնտուելուն հակառակ՝ չէր դադրեր դուռը ափ առնելէ։

—Ջի՞ս խպնիր, ծօ՛ անպիտան. այդ տարիքդ մէջ մուրալո՞ւդ, ըսաւ անոր վերջին անգամ մը բարկութեամբ, գնա՛ աշխատէ. ոտքդ ձեռքդ կը բանի, սիկառի թուղթ, քիպրիդ ծախէ՛. լուստրօ պօյաճիութիւն ըրէ, բարա վաստկէ՛։

—Պօլ պօլ կը ջարդես կոր ամա, ատոնք ամէնն ալ բարայով կ'ըլլայ. սէրմայէ կ'ուզէ. է՛ն քիչը եռսուն քառսուն խուռուշ պէտք է։

—Տասը փարա մուրալուդ՝ քսան երեսուն ղրուշ մուրա՛ տէ մէկ անգամ մը մուրա. անկէ ետքը նամուսովդ կ'աշխատիս, մարդ կ'ըլլաս։

—Տասը փարա չես խտար կոր տէ, քսան եռսուն ղուրո՛ւշ մի պիտի տաս։

—Տասը փարա չեմ տար ամա, թէ որ մարդու պէս աշխատելդ գիտնամ նէ 30-40 ղուրուշ կուտամ։

—Ի՛լք ունենայի տէ հաւտայի, ըսաւ մուրացիկ լակոտը, և ծուռ ակնարկ մը նետելով բարեկամիս վրայ, հեռացաւ։

Ժամ մը երկու անցած էր թէ չէ. ու ահա մեր ստահակը՝ վիզէն կախած սիկառաքիասնի խոշորկեկ տուփ մը... պարապ, եկաւ նորէն բարեկամիս դուռը ափ առաւ։

—Նա՛, իշտէ խուլթին առի, սիկարաքիաս քիպրիթճիութիւն պիտի ընեմ. սէրմայէ՞ պիտի տաս, ի՞նչ պիտի տանէ տո՛ւր տեսնեմ։

Իր ձրի բարոյախօսութիւնը առանց գործնական արդիւնքի եթէ թողուր, բնականաբար կրկին տեսակէտով մեղանչած պիտի ըլլար բարեկամս, թէ՛ իբր խոստմնադրուժ, և թէ իբր կուշտ մարդ որ անօթիին վիճակէն չի հասկնար։ Ուստի հարկադրուեցաւ մէկ քանի ընկերակիցներու մէջ հանգանակութիւն մը ընելով, հայթայթել պէտք եղած գումարը, զոր ամբողջութեամբ տալ չէր ներեր իրեն դրացի վտիտ պիւտճէն։

Եւ ստակը նորընծայ քիպրիթճիին տալով.

—Ա՛ռ գնա, խուլթիդ չոկէ, մարդ եղիր բարա վաստկէ. ես ձեր մահալէն մարդ ունիմ. էյէր իմանամ որ քիպրիթճիութիւն չես ըներ կոր տէ, առած բարադ կերեր ես, նայէ քեզի ի՛նչ կ'ընեմ հա՛։

Իսկ իր պաշտօնակիցները որ իր խաթրին համար միայն ստակ տուած էին, կը ծիծաղէին բարեկամիս պարզմտութեանը վրայ։

* * *

—Սիկառա՛ քիյա՛տ քի՛պրիթ։

Սուր ձայն մը կը հնչէր խանին բակին մէջ։

Առտուան մուրացիկ ստահակն էր որ իրիկուան քիպրիթճի դարձած էր յանկարծ, ունենալով առաջին յաճախորդներու պատրաստ խումբ մը, զոր կը կազմէին դրամագլուխը հայթայթողները։

Ու այսպէս շարունակեց տարիներով, մերթ քիչ մերթ շատ վաստկելով, բայց ամէն պարագայի մէջ տուն տանելով գէթ օրը օխա մը հաց։ Ու եղաւ որ մեր պզտիկ քիպրիթճին 3-400 դահեկանի հըրձուն պահեստ մըն ալ ունեցաւ, ինչ որ ներեց իրեն քանի մը տեսակ ապրանք ալ աւելցնել իր տուփին մէջ զոր տակաւ

(*) Տ. Խ. —Մասիս շաբաթաթերթի 17րդ թիւին մէջ հրատարակուած «Մայրիկին պատուէրը» խմբագրականին առթիւ գրուած։

—)(1)(—

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՇԷՅՔՍՓԻՐԷՆ ՎԷՊԵՐ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

Շայլոք, Վենետիկցի Հրեայ վաշխառուն, քրիստոնեայ վաճառականներու բարձր տոկոսով դրամ փոխ տալով մեծ հարստութիւն մը դիզած էր։ Կարծրասիրտ մարդ մը ըլլալուն՝ այնքան խստապահանջ էր իր փոխատուութիւններուն մասին՝ որ շատ մը ազնուասիրտ մարդոց աչքին ատելի եղած էր, մանաւանդ Անթոնիօ անուն Վենետիկցի երիտասարդ վաճառականի մը, որ չքաւորութեան մէջ գտնուող անձերու անտոկոս փոխատուութիւն ընելուն համար, ինք ալ իր կարգին մեծապէս ատելի էր դարձած Շայլոքի. հետեւաբար, այս կծծի Հրեային և առատաձեռն վաճառականին միջեւ մեծ թշնամութիւն մը կար։ Երբ Անթոնիօ Շայլոքին պատահէր Սակարանին մէջ, կը սկսէր յանդիմանել զայն իր վաշխառութիւններուն և անողոք արարքներուն համար։ Հրեան առերեւոյթս համբերութիւն կը կեղծէր, բայց ներքնապէս վրէժ կը սնուցանէր անոր դէմ։

Արդարեւ, Անթոնիօ Իտալիոյ մէջ բնակող անձերուն մէջ միակ բարեսիրտ անձն էր, որուն վրայ միայն կարելի էր գտնել Հռոմէական նախնի մեծանձնութիւնը, իր բարեսրտութեան անխոնջ ոգիին ու բարեկեցիկ վիճակին միացած։ Իր քաղաքացիները չափազանց կը սիրէին զինքը, բայց իր միակ սրտակից բարեկամը՝ որուն չափազանց կը համակրէր, Պասանիօ անուն Վենետիկցի ազնուական մըն էր, որ, հօրենական պզտիկ ժառանգութիւն մը միայն ունենալուն՝ իր մեծածախս վատնումներովը գրեթէ վճացուցած էր իր փոքրիկ հարստութիւնը, ինչպէս որ բարձր դասակարգի վերաբերեալ ոչ-հարուստ անձեր սովոր են ընել։ Երբ Պասանիօ դրամի պէտք ունենար, Անթոնիօ կը հասնէր անոր, և կարծես այս երկուքը բաժնած էին իրենց սիրտն ու քսակը իրարու մէջ։

Օր մը, Պասանիօ Անթոնիոյի գալով ըսաւ անոր թէ կ'ուզէր իր դրամական վիճակը վերահաստատել, ամուսնութիւն մը կնքելով մեծատուն կնոջ մը հետ, զոր չափազանց կը սիրէր և որուն հայրը վերջերս մեռած ըլլալով՝ մեծ ստացուածք թողած էր իր միակ ժառանգորդուհւոյն, և թէ հանգուցեալին կենդանութեան ժամանակ, իր տուած բազմաթիւ այցելութիւններուն շատ անգամ աղջկան աչքի անխօս պատգամները ընդունած էր, որոնք կը նշանակէին թէ լաւ տարփածու մը կրնար ըլլալ ինք։ Բայց այսպիսի մեծատուն ժառանգորդուհիի մը երեւոյթով արժանի տարփածուն կարենալ ըլլալու համար պէտք եղած դրամը չունենալուն՝ Անթոնիոյի կը դիմէր, որպէս զի իրեն բազմիցս ցոյց տուած շնորհներուն՝ երեք հազար դուքատի փոխատուութիւն մը ընելու բարիքը աւելցնէ։

Անթոնիօ այդ միջոցին դրամ չունէր իր քով՝ բարեկամին փոխ տալու համար, բայց մօտաւոր ժամանակի մը մէջ քանի մը վաճառաբարձ նաւերու ժամանումին ակնկալութեամբ, խոստացաւ երթալ Շայլոքի իր նաւերուն վարկով փոխառութիւն ընելու համար։

Անթոնիօ և Պասանիօ միասին Շայլոքի գացին. հոն Անթոնիօ երեք հազար դուքատ ուզեց Հրեայէն, անոր ուզած տոկոսով, և վճարելի՝ ծովուն վրայ գտնուած իր նաւերուն վաճառքներէն։ Ասոր վրայ Շայլոք մտածեց ինքնիրեն. «Եթէ անգամ մը զայն ճիրաններուս մէջ ձգեմ, լա՛ւ պիտի յագեցնեմ իրեն դէմ ունեցած հին ոխս։ Ատե՛լ մեր հրեայ ազգը, ուրիշներու անտոկոս փոխատուութիւն ընե՛լ, վաճառականներուն մէջ այպանե՛լ զիս և ըրած օրինաւոր շահերս, զորս վաշխ կը կոչէ ինք. անիծեա՛լ ըլլամ ցեղս՝ եթէ ներեմ անոր»։

Անթոնիօ տեսնելով որ կը զառանցէր ան ու չէր պատասխաներ, և դրամին համար ալ անձկոտ՝ հարցուց.

—Շայլո՛ք, կը լսե՞ս, փոխ դրամ պիտի տա՞ս։

Այս հարցումին Շայլոք պատասխանեց.

—Սինեօր Անթոնիօ, Սակարանին մէջ յաճախ և բազմիցս անպատուած ես զիս ու անհաւատ կոչած, շան մը նման աքացած ես զիս ու այպանած՝ դրամս ու վաշխառութիւններս, խածան շուն կոչած ես զիս ու հրէական զգեստներուս վրայ թքած։ Ասոնց ամէնուն համբերատար ուս թոթուած եմ ես։ Լա՛ւ, կ'երեւայ թէ օգնութեանս կը կարօտիս հիմա ու կուգաս ըսել. «Շայլոք, փոխ դրամ տուր» է՛, շունը դրամ կ'ունենա՞յ. կարելի՞ բան է որ շունը երեք հազար դուքատ ունենայ։ Ի՛նչ, կ'ուզես որ ծնրադրե՞մ առջեւդ հիմա ու ըսե՞մ.

—Մեծ Տէր, անցեալ չորեքշաբթի թուքեր վրաս, ուրիշ անգամ մը շուն կոչեցիր զիս ու այս բոլոր ազնուաբարոյութիւններուն համար քեզի փոխ դրամ պիտի տամ։

—Պատրաստ եմ կրկնելու իսկ, պատասխանեց Անթոնիօ, վրադ նորէն թքնելու և քեզ աքացելու։ Եթէ կ'ուզես կատարել այս փոխատուութիւնը, բարեկամական նկատումով մի՛ կատարեր. այլ թշնամիի մը փոխ դրամ տալու նկատումով, որպէս զի, եթէ թերանամ խոստմանս մէջ, աւելի բացէիբաց կարենաս գործադրել պատիժը։

—Տե՛ս ըսաւ Շայլոք, որչափ կը փոթորկիս։ Կ'ուզեմ բարեկամանալ ես քեզի հետ և համարումդ շահիլ. ինծի ըրած անարգանքներդ մոռնալով, պիտի հայթայթեմ ձեր պէտքը, առանց ո և է տոկոս առնելու իմ փոխատուութեանս համար։

Այս առերեւոյթ վեհանձն առաջարկը մեծապէս զարմացուց Անթոնիոն. իսկ Շայլոք, շարունակելով իր կեղծ մեծանձնութիւնը և Անթոնիոյի աչքը մտնելու ճիգերը, կրկնեց թէ երեք հազար դուքատի անտոկոս փոխատուութիւն մը պիտի ընէր ինք, միայն թէ Անթոնիօ պէտք է երթար իրեն հետ դատաւորի մը և իբր զուարճալի զրօսանք մուրհակ մը ստորագրէր հոն, որպէս զի, եթէ որոշուած պայմանաժամին չկրնայ վճարել ըրած փոխառութիւնը, ինք իրաւունք ունենայ անոր մարմնոյն ո եւ է մէկ կողմէն քաշ մը միս կտրելու։

—Կը հաւանիմ, ըսաւ Անթոնիօ, պիտի ստորագրեմ այդ մուրհակը ու ըսեմ որ բաւական բարեսրտութիւն կայ եղեր Հրեայի մը քով։

Պասանիօ կ'առարկէր թէ Անթոնիօ պէտք չէ իրեն համար այդպիսի մուրհակ մը ստորագրէր, մինչ ան, կը պնդէր իր ստորագրելուն վրայ, որովհետեւ, վճարման օրէն առաջ իր նաւերը պիտի հասնէին արդէն, փոխառութեան քանի մը պատիկը արժող ինչքերով բեռցուած։

Շայլոք այս վիճաբանութիւնը լսելով, գոչեց.

—Ո՛վ հայր Աբրահամ, ի՛նչ կասկածոտ արարածներ են այս Քրիստոնեաները. ասոնց խիստ գործերը ուրիշներու խորհուրդէն կասկածիլ կը սորվեցնէ իրենց։ Կ'աղաչեմ, Պասանիօ, լսէ՛ ինծի, ենթադրէ որ այսօր թերացաւ. ի՛նչ պիտի ըլլայ իմ շահս տուգանքին գործադրութենէն,— մարդու մարմինէ կտրուած քաշ մը միս, որ գէթ ոչխարի կամ եզան միսի չափ իսկ յարգ չունի, ոչ ալ օգուտ։ Ինծի նայէ՛, զինքը սիրաշահելու համար է որ կ'ընեմ այս բարեկամութիւնը. եթէ կ'ընդունի՝ լա՛ւ, ապա թէ ոչ՝ երթաք բարով։

Անգլ. Թարգմ. ԵՆՈՎՔ

(Շարունակելի)

մեծցուց։ Աժաննոց թաշկինակներ, գուլպաներ ու քանի մը զոյգ ալ մուճակ, զոր իր հայրը կը շինէր, տունը աշխատելով։

Մէկ քանի խօսքով ու մէկ քանի ղուրուշով շատ իրական ու շատ գնահատելի բարիք մըն էր որ ըրած եղաւ բարեկամս. և իրաւամբ կը ցաւէր որ շատ երկար ատենէ ի վեր երեւցած չունէր իր դեռատի բարեբարեալը, շիջուն փերեզակը, երբեմնի մուրացիկ ստահակը, որուն վրայ երբ առիթը ներկայանար, կը սիրէր խօսիլ ինծի միայն որ ծանօթ էի գործին։

* * *

1899ի վերջին օրն էր. գործով մը բարեկամիս գրասենեակը գացեր էի, բայց առիթը կը պակսէր գործիս վրայ խօսելու իրեն հետ, ինչու որ սկսած էր քակուիլ անվերջանալի շարքը այն անձերուն, բեռնակիր խանի ու մաքսատան, սրճեփ, ջրկիր, ջրհանկիր, ևայլն, որոնք կը կանխեն շնորհաւորել Նոր տարին՝ երկու նարինջ, պնակ մը շաքարեղէն, ափսէ մը մրգեղէն... ցուցնելով հեռուէն, և փոխադարձ շնորհաւորութիւններ սպասելով... հնչուն կերպով։

Անսովոր այցելու մըն ալ — որ բարեկամիս ցանկին մէջ չկար — ներկայացաւ յանկարծ. պարզ այլ մաքուր հագուած շուրջ 18 19 տարեկան երիտասարդ մը, առոյգ ու կայտառ, թուխ դէմքին վրայ՝ շրթունքին վերեւը ու ծնօտը դեռաբոյս աղուամազով մը պատած, մրայօն ու սեւ աչուի, աչքեր՝ որոնց մէջ երիտասարդութեան կրակն ու բոցը կը վառէր, երախտագիտութեան քաղցր արտայայտութեան մը խառնուած։

Թուղթին մէջ, զոր գրասեղանին վրայ դրաւ, խնամով ծրարուած կային պատի ու գրպանի մէյմէկ օրացոյց։ Ու ծռելով համբուրեց բարեկամիս ձեռքը, «Աստուած շատ տարիներու հասցնէ, էֆէնտիս» ըսելով՝ ժողովուրդի զաւակի անսեթեւեթ՝ այլ անկեղծ արտասանութեամբ մը, որուն մէջ իր բոլոր սիրտը, իր բոլոր հոգին դրած էր։

Բարեկամս, շուարած, նայեցաւ պատանիին երեսը, և հազիւ կրցաւ ճանչնալ թէ երբեմնի աղտոտ մուրացիկ մանուկը, քիպրիթճի պատանեակը, իր բարերարեալն էր։

Երեք չորս տարի առաջ կորսնցուցեր էր հայրը. եւ իր մօրն ու պզտիկներուն հոգը իր վրայ ծանրացեր էր։ Կօշկակարութիւն սորվեր էր ու մուճակ կը կարէր, և հիմա աղուոր աղուոր կը նայի եղեր — իր բացատրութեամբ — տունը, ու կ'օրհնէ բարեկամս որ փրկեր է զինքը։

Զարմէ՞ր որ մէկ քանի դահեկանի հետ մէկ քանի խօսքով ամէնքս ալ հետամուտ ըլլանք անհատաբար կամ հաւաքաբար այս օրինակ ազնիւ գործեր կատարելու, քանի որ ամէն մայրիկ միեւնոյն պատուէրը չի տար իր զաւկին, ինչ որ տուած է Մասիսի նկարագրած դեռատի բալուճճիին մայրիկը։

Եւ ո՞վ գիտէ որ այս վերջինն ալ թերեւս կրտսեր եղբայրը չէ մեր երբեմնի մուրացիկ տղեկին, քիպրիթճի պատանեակին, մուճակագործ երիտասարդին, զոր երկու խօսք ու քանի մը դահեկան փրկեցին կորուստէ։

ԱԼՏԵՊԱՐԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՔԻՄՊԸՐԼԻԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

Լոնտոնի պաշտօնաթերթը անցեալ երեքշաբթի հրատարակեց Քիմպըրլիի պաշարման մէկ մանրամասն նկարագրութիւնը զոր գրած է Քէքուիչ գնդապետ։ Անոր կցուած է Լորտ Ռոպէրթսի մէկ համառօտ տեղեկագիրը, ուր սապէս գրած է մարէշալը.

«Իմ կարծիքս այն է թէ ամէնէն մեծ պատիւը պէտք է ընծայել Քէքուիչ գնդապետին, այն նշանաւոր միջոցներուն համար զորս ձեռք առած է Քիմպըրլին պաշտպանելու նպատակով. Նաեւ օժանդակ զինուորները խիստ արագ կազմակերպած է, որով ասոնք կրցած են պարտութեան մատնել թշնամին. միանգամայն պաշարման ամբողջ տեւողութեանը միջոցին գնդապետը ճարտարութիւն և սուր դատողութիւն մը ցոյց տուած է։ Կը յանձնարարեմ այդ սպան, ամենայն վստահութեամբ, Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան նկատողութեանը։ Կ'ուզեմ աւելցնել նաեւ թէ Քիմպըրլիի քաղաքացիները, որոնց մէջ մասնաւորաբար նշանաւոր հանդիսացած են Պ. Սէսիլ Ռոտս, արդի քաղաքապետ Պ. Օլիվիէ և նախորդ քաղաքապետ Պ. Հէնտէրսըն, խիստ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած են։ Պ. Սէսիլ Ռոտս մանաւանդ նիւթապէս օգնած է Քիմպըրլիի պաշտպանութեանը։»

ԼՈՐՏ ՌՈՊԷՐԹՍԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը, անցեալ չորեքշաբթի, հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Լորտ Ռոպէրթսէ.

Սմալտէլ, 8 մայիս.—Հընթըր զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ երէկ Ֆորթին-Սթրիմը գրաւեր է, առանց ընդդիմութեան, մեծ մասամբ շնորհիւ այն ճարտարութեան որով Բաճէթ զօրավարը գործեր է Վալ գետին ձախ եզերքին վրայ, Ուօրէնթընի մէջ, ուր անոր թնդանօթներուն կրակը բոլորովին անպաշտպանելի վիճակի մը մատներ է թշնամին դիրքը։ Խոշոր թնդանօթ մը մեծ ծառայութիւններ մատոյց մեզի, վասն զի 6րդ կիսաբաժինը և 5րդ կիսաբաժինին կէսը այդ և ուրիշ թնդանօթներու պաշտպանութեամբը յառաջացան։ Թշնամին հապճեպով ետ քաշուեցաւ, հագուստ, ռազմամթերք ևայլն թողլով։

ԴԱՍԱԼԻՔ ՄԸ

Լէտիսմիթէն անցեալ երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլըր ցկեանս բանտարկութեան վերածեր է մահուան վճիռ մը զոր դասալիքի մը դէմ արձակած էր Լէտիսմիթի զինուորական ատեանը։ Այդ անձը, Կլէնքօէի ճակատամարտին օրը, Պօէրներուն կողմը անցած և տասնըհինգ օր վերջը անկէ վռնտուած էր իբրեւ անհնազանդ։

ՄԷՅՖՔԻՆԿ

Պատէն Փօուէլի հեռագիրը

Քէբթաունի զինուորական հրամանատարը Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան ղրկեց Պատէն Փօուէլ գնդապետին սա հեռագիրը որ Պուլուվայոյի հրամանատարին կողմէ հաղորդուած է.

Մէյֆքինկ, 25 ապրիլ.—Հաճեցէք իմացտալ սպայակոյտի պետին թէ կացութիւնը լաւ է և անփոփոխ։ Թշնամին այսօր յարձակումի պէս բան մը ըրաւ մեր ճակատին վրայ՝ հարաւային կողմէն։ Պօէրները երկու ժամ մեզ ռմբակոծեցին չորս թնդանօթներով։ Անոնց հետեւակները յառաջացան հրացանաձգութիւն մը կատարելով մեր վրան։ Չպատասխանեցինք, որպէս զի թշնամին աւելի հեռանայ իր դիրքէն, բայց մեր այս լռութենէն Պօէրները կասկածելով ետ քաշուեցան։ Մեզմէ մէկ հոգի մեռաւ և մէկ հոգի ալ թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։ Մըք Լուրէն հարիւրապետը բոլորովին բուժուելու վրայ է։ Հիւանդանոցին մէջ դարմանուող մեր վիրաւորներուն վիճակը գոհացուցիչ է։ Ցաւօք կը ծանուցանեմ թէ երեք հոգի մեռան թիֆոյէ։

—Թայմզ ալ չորեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրը հրատարակած է Մէյֆքինկէն ապրիլ 24 թուականով որ սուրհանդակով Օօզի հասած է.

«Մեր հոս ստացած լուրերը բոլորովին հակասական են։ Լորտ Ռոպէրթսի կողմէ Պատէն Փօուէլ գնդապետին ուղղուած պատգամագիրը կը ծանուցանէր մեզ դիմանալ մինչեւ մայիս 18. այդ պատգամագիրը զուգակցեցաւ այն լուրը թէ անգլիական զինուորները շարժումներու սկսած են դէպի Քրոնզթատ։ Այդ պարագան քաջալերութիւն մը եղաւ մեզի, յոյս ներշնչելով նաեւ թէ պիտի կրնանք ազատուիլ պատգամագրին ցոյց տուած թուականէն առաջ։ Կացութիւնը, սակայն, շատ ծանր է։ Զինուորներուն տրուած սնունդին տեսակը շատ անհամապատասխան է այն սնունդին որ անհրաժեշտ է հիւանդութեամբ ծիւրած մարդերու համար։ Ցորդանոս անձրեւներ աւելցուցին ջերմի և փորհարութեան դէպքերը, մինչդեռ թիֆոյէ և աղէտալի արդէն շատերը կը տառապին։ Անկարելի է խրամատները զերծ պահել ցեխէ ու աղտեղութենէ։ Բնիկները կ'ըսեն թէ այդ միեւնոյն պատճառով Պօէրներու բանակեղին մէջ ալ թիֆօ երեւան ելած է։ Մէյֆքինկը պաշտպանողները թէեւ մինչեւ մայիս 18 պիտի կըրնան դիմանալ, բայց յառաջիկան քաջալերիչ չէ։ Պէտք չէ մանաւանդ մոռնալ թէ մեզի հետ կան կիներ ու տղաք որոնք այրերէն աւելի մեծապէս կը նեղուին պաշարման երկարութենէն։» Մաս մը ուտեստ պահած ենք զոր ծայրայեղ վայրկեանին միայն պիտի գործածենք։ Արդէն ուտեստի բաժանումը շատ խնայողութեամբ կը կատարուի։ Այս շաբթու, իբրեւ սնունդ, ձիի և ջորիի միս կը տրուի։ Ինչ որ ալ ըլլայ, սակայն, որոշած ենք մինչեւ վերջը դիմանալ։

ԲԼԸՄԷՐ ԳՆԴԱՊԵՏԸ

Պուլուվայոյէն կը հեռագրեն թէ Բլըմէր գնդապետը տակաւին Սիֆէյի բանակեղը կը գտնուի։ Սոլզպէրիէն եկած հարիւր հոգի աւելցան անոր զինուորներուն վրայ։ Գնդապետին զինուորներուն մէջ թիֆոյէ քանի մը դէպքեր պատահեցան, թնդանօթաձիգներու պակասութիւնը զգալի կ'ըլլայ։ Բլըմէր գնդապետը, Մէյֆքինկի ազատումը փորձելու համար, նոր օգնութեան պէտք ունի։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Ուօրէնթընէն կը հեռագրեն երկուշաբթի օրուան թուականով.—Բաճէթ զօրավարը այսօր անցաւ Վալ գետը և միացաւ Պարթըն զօրավարին։ Անգլիական բանակեղ մը կը հաստատուի Ֆորթին Սթրիմի մէջ ուրկէ Պօէրները բոլորովին հեռացած են։ Ամրաշէն զինուորները նաւակամուրջ մը կը շինեն խոշոր սայլերու համար։ Երկաթուղիի հին կամուրջը կարելի է ութ օրէն նորէն գործածելի վիճակի վերածել։ Գետին ջուրերը շատ իջած են։ Պօէր գերի մը կ'ըսէ թէ Պօէրները վեց հազար հոգիէն և թէ դէպի Քրիսթիանիա կը յառաջանան։ Անշուշտ կը չափազանցէ։ Շաբաթ օրուան ընդհարումէն ետքը Անգլիացիները թաղեցին երեսունըհինգ Պօէրներու դիակները։ Ֆորթին-Սթրիմի մէջ Պօէրներուն մարտկոցները շատ զօրաւոր են և ճարտարութեամբ շինուած։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԷՐԹՍ

Իվնինկ Սթանտըրտ կ'իմանայ թէ պաշտօնապէս լուր տրուեր է որ դաւադրութիւն մը կայ Լորտ Ռոպէրթսը սպաննելու համար և թէ այդ մասին տեղեկութիւն հաղորդուեր է Մարէշալին։ Այդ առթիւ հեռագիրներ փոխանակուեր են Բարեյուսոյ Գլուխին իշխանութեանց և Լորտ Ռոպէրթսի միջեւ։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ մը հաստատուեր է թէ այդ տեսակ բանէ մը ոչ ոք տեղեկութիւն ունի։

ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅ ԳԱՂԹԱՎԱՅՐԸ

Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ հանգանակութեան մը ձեռնարկուած է պօէր գերիներուն նիւթական վիճակը բարւոքելու համար։ Մինչեւ հիմա ինը հազար անգլիական ոսկի հաւաքուած է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Վերջին թղթաբերով առնուած եւրոպական թերթերուն մէջ մանրամասն լուրեր կը գտնենք Թրանսվալի Խորհրդարանին անցեալ երկուշաբթի օրուան նիստին մէջ որով 1899ի նստաշրջանը փակուեցաւ, վասնզի այդ նստաշրջանը անցեալ աշնան յանկարծ ընդհատուած էր պատերազմին պատճառով։ Վաթսուն անդամներէն յիսունը ներկայ էին։ Ժուպէր զօրավարին և ուրիշ մեռածներու նստարաններուն վրայ դափնիէ պսակներ դրուած էին։ Բազմաթիւ ունկնդիրներ կային որոնց մեծ մասը կիներ։ Քրիւկէր նախագահը և և երկու ժողովներուն ատենապետները խոր լռութեան մէջ շնորհակալութիւն յայտնեցին պետութեան պաշտօնատարներուն՝ այդ տարեշրջանին մէջ անոնց կողմէ մատուցուած ծառայութիւններուն համար։ Ետքը խօսեցաւ երէցը և յուզեալ շեշտերով գովաբանեց Ժուպէր զօրավարը. ժողովականները կ'արտասուէին։ Երէցը մաղթեց որ Խորհրդարանը ասկէ վերջն ալ բազմաթիւ նստաշրջաններ ունենայ։ Երկու ժողովները ցրուեցան և քանի մը ժամ վերջը նորէն գումարուեցան 1900ի նստաշրջանը բանալու համար։ Քիչ ետքը Քրիւկէր նախագահը հանդիսական գնացքով հասաւ ժողովատեղին, ուր հաւաքուած էին նաեւ բազմաթիւ ունկնդիրներ, օտար հիւպատոսները և զինուորական կցորդները, որոնց մէջ կը նշմարուէր ռուսական գնդապետ Կուրքօ։ Քրիւկէր նախագահը, բացման ճառին մէջ, ծանոյց պատերազմին պատճառով բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն մէջ եղած բացերը և անոնց տեղ կատարուած առժամեայ անուանումները։ Նախագահը խօսելով Ժուպէր զօրավարին վրայ, ըսաւ թէ ապագայ սերունդը պիտի կրնայ դատել հանգուցեալ զօրավարին գործը, որուն ընթացքը յարգանք ազդած է թշնամին, և որուն մարդկային յատկութիւնները և արժանիքը համբաւ մը տուած են Հանրապետութեան, ինչպէս նաեւ ազդեցութիւն մը քաղաքակրթեալ ազգերու առջեւ։ Նախագահը համակրութեամբ յիշեց Օռանժի բարեկամութիւնը, որով կատարած է Թրանսվալի հանդէպ իր ունեցած յանձնառութիւնները՝ կնքուած դաշնագրութիւններուն համաձայն։ Քրիւկէր ըսաւ թէ միաբանութիւնը անհրաժեշտ էր, վասն զի Թրանսվալի դէմ եղած յարձակում մը Օռանժի համար ալ վտանգաւոր պիտի ըլլար։ Նախագահը յարեց թէ բացի Մեծն Բրիտանիայէ, Թրանսվալ բարեկամական յարաբերութիւններ ունի միւս տէրութեանց հետ։ Իր և Շթայն նախագահին կողմէ եղած հաշտութեան առաջարկութիւններու մասին, Քրիւկէր սապէս խօսեցաւ.

«Մեծն Բրիտանիոյ հետ մեր յարաբերութիւններով և մեր վարչական դրութեամբ անցեալ տարի ապացուցինք թէ խաղաղութեան պահպանմանը բաղձացող ենք։ Հիմա որ պատերազմը ծագած է, մեր ձեռքէն եկածը պիտի ընենք խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար։»

Նախագահը ծանոյց թէ խաղաղութեան համար պատգամաւորութիւն մը ղրկուած է Եւրոպա և թէ այդչափ օտարազգի զինուորական կցորդներուն ներկայութիւնը ցոյց կու տայ թէ զանազան ազգերը կը շահագրգռուին Պօէրներու ռազմական դրութենէն։ Քրիւկէր հաճոյքով դիտել տուաւ թէ այս պատերազմին մէջ ամբողջ աշխարհի համակրութիւնը Թրանսվալի կողմն է և թէ շարժուն հիւանդանոցներ ղրկուած և հանգանակութիւններ կատարուած են այս պատերազմին առաջ բերած նեղութիւնները մեղմացնելու համար։ Նախագահը ակնարկեց Թրանսվալի կողմէ օտար ազգերու ղրկուած բողոքին թէ Անգլիացիները կը բռնաբարեն Ժընէվի Կարմիր Խաչի պայմանադրութիւնը։ Յարեց թէ հակառակ ներկայ դժուարութեանց, ելմտական կացութիւնը շատ լաւ է և կրնայ տանիլ պատերազմի ծանր բեռը։ Հանքային շահագործումներն ալ ծաղկեալ վիճակի մէջ են։ Նախագահը ըսել ետքը թէ Թրանսվալ փոխառութիւն մը պիտի ընէ Օռանժի, պահանջեց որ նստաշրջանը շատ չերկարի և կարեւոր խնդիրներու վրայ միայն վիճաբանութիւն կատարուի։ Վիրաւորեալ քանի մը երեսփոխաններ ալ ներկայ էին այդ նիստին։

ՔՐՈՆԵԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

Միլուօքի շոգենաւը որ Քրոնեէ զօրավարը Սէնթ-Հէլէն տարած էր, Հալիֆաքս դարձաւ։ Նաւապետը կը պատմէ թէ ուղեւորութեան միջոցին Քրոնեէ զօրավարը շատ քիչ կը տեսնուէր մարդու հետ, բընաւ յուսահատ չէր երեւար և յոյս ունէր թէ իր հայրենակիցները անպատճառ պիտի յաղթէին։

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ռիֆսպէրուիք, մայիս.—Պօէրները խիստ մեծ ընդդիմութիւն ըրին, Անգլիացիներուն Զանտ Ռիվըրի վրայ յառաջխաղացութիւնը արգիլելու համար։ Ճակատամարտը գլխաւորաբար թնդանօթաձգութեամբ կատարուեցաւ, բայց բաւական հետեւակազօրքեր ալ մասնակցեցան։ Անգլիացիները երկու պատնէշներ գրաւեցին։ Անգլիացիներուն կորուստները քիչ են։ Հըթըրն զօրավարը թնդանօթի կռիւներ ունեցաւ։ Ճակատամարտը վերջացաւ Պօէրներուն նահանջովը։ Անգլիացիները իրենց յառաջխաղացութիւնը շարունակեցին. 20 Պօէր գերի բռնուեցան։

Լոնտոն.—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ 10 մայիս թուականաւ.—Այսօր կատարեալ յաջողութիւն մը եղաւ։ Պօէրները մէկ կէտէն միւսը վանեցինք։ Հիմա Զանտ գետին հիւսիսային կողմը կը գտնուինք ութը մղոն հեռուն։ Զանտ գետին մօտ, Համիլթըն զօրավարը բուռն ընդդիմութեան մը հանդիպեցաւ։ Մինչեւ հիմա ստուգուած կորուստները աննշան են։

Մաքէրն.—Օռանժցիները բազմաթիւ զինուորներ կը հաւաքեն Թապանչուի արեւելեան կողմը գտնուող բլուրներուն վրայ։

Ուիբնպուրկ.—Ռընտըլ զօրավարը իր բանակեղը հաստատեց Թապանչուի եւ Լէտիպրէնտի մէջտեղը։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐ

ՔՐՈՆԶԹԱՏԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

Լոնտոն, 12 մայիս.—Լորտ Ռոպէրթս Պուզրանտէն կը հեռագրէ մայիս 12 թուականով.—Քրոնզթատէն ութ մղոն դէպ ի հարաւ կը գտնուինք։ Թշնամին գիշերանց լքանեց պատնէշներուն առաջին գիծը։ Ֆրէնչ զօրավարը ճիշդ ժամանակին գրաւեց Վալ գետին ծանծաղուտը և թող չտուաւ որ թշնամին արգելք ըլլայ անգլիական բանակին անցնելուն։

—Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ թէ Քրոնզթատը գրաւած է, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։

—Անգլիացիները մայիս 12ի (շաբաթ) առտուն Քրոնզթատ մտան։ Օռանժի նախագահը կրցաւ փախչիլ։

—Օռանժցիները չեն ուզեր շարունակել պատերազմը, ըսելով որ Պօէրները զիրենք լքած են. Բազմաթիւ Օռանժցիներ իրենց ագարակները կը վերադառնան, Օռանժի կառավարութիւնը իրեն մայրաքաղաք ընտրեց Լինտլին։

—Անգլիական շրջուն պահակներ Թրանսվալի հողը մտան։

—Թապանչուէն կը հեռագրեն թէ Ռընտըլ և Պրապանթ զօրավարները միշտ ընդհարման մէջ են Պօէրներուն հետ. ասոնք ուժգին կերպով կը դիմադրեն և կը պահեն իրենց դիրքերը՝ Թապանչուի արեւելեան կողմի բլուրներուն վրայ։

—Մէյֆքինկէն առնուած հեռագիրներու նայելով, բազմաթիւ Պօէրներ միշտ կը նեղեն պաշարուած քաղաքին օգնութեան գացող անգլիական զօրախումբը։

—Լոնտոնի լրագիրները մեծ մասամբ կ'ըսեն թէ պատերազմը մօտերս պիտի աւարտի։

—Երեք հազար անգլիական զինուորներ Վրիպուրկէն անցան և Մէյֆքինկի օգնութեան կ'երթան։

Պիրմինկհէմ.—Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն ճառ մը խօսելով ճշդեց պատերազմին աւարտելուն գլխաւոր պայմանները։ Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի չճանչնայ Թրանսվալի և Օռանժի անկախութիւնը. ասոնց երկիրները պիտի կցուին բրիտանական տէրութեան։ Պատերազմէն ետքը անհատական ազատութիւնները պիտի յարգուին։ Զինուորական վարչութիւնը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ, բայց բրիտանական կառավարութիւնը մտադիր է այդ երկու հանրապետութիւնները շուտով գաղթավայրի վերածել, ինքնօրէն կառավարութիւն մը տալով անոնց։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻԻ ՃԱՌԸ.—Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց «Գարնանածաղիկ Դաշնակցութեան» տարեկան հացկերոյթին ժամանակ, Լորտ Սոլզպըրի ըսաւ. «Որքան որ կրնամ դիտնալ, եւրոպական կառավարութեանց Անգլիոյ հանդէպ ունեցած ընթացքը խաղաղասիրական է։ Չենք կրնար պէտք եղածին պէս գնահատել բոլոր կառավարութիւնները իրենց պահած բացարձակ չէզոքութեան համար, Հարաւ-Ափրիկեան պատերազմին առթիւ, չէզոքութիւն մը զոր ընդունած են արդարասիրական և խաղաղասիրական նկատումներով։ Բայց ատկէ չի հետեւիր թէ Անգլիա պէտք չէ որ ապահովութեան միջոցներ ձեռք չառնէ։ Անգլիա մի միայն պէտք է իր ույժերուն վրայ վստահի»։ Լորտ Սոլզպըրի յետոյ Անգլիոյ զինուորական պայմաններուն վրայ խօսելով ըսաւ որ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը Անգլիացիներէն պիտի չընդունուէր։ Ուրեմն պէտք է գտնել այն միջոցները որով Անգլիացիները զէնք գործածել սորվին. բուն իսկ իրենց պաշտպանութիւնը ժողովուրդին անկ է, և ոչ թէ մի միայն կառավարական իշխանութեանց։ Այդ նպատակը ձեռք կը բերուի հանրային ջանքերով և անգլիական ժողովուրդը զինեալ ազգի մը փոխելու փափաքով։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԷՆ առնուած հեռագիր մը նայելով որ Նայէ Ֆրայէ Պրէսի չորեքշաբթի օրուան թիւին մէջ երեւցաւ, Նիւ-Եօրքի Օլտըրմէններու ժողովը որոշեր է որ երեսուն հոգիէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը որոնց կէսը ժողովի անդամներէն և կէսը թաղապետական խորհրդականներէ պիտի բաղկանայ, հանդիսաւոր կերպով ընդունի պօէր պատգամաւորութիւնը Նաւահանգիստը հասած օրը։ Այս որոշումը տրուեր է միաձայնութեամբ, մէկ ձայնի մը բացառութեամբ։ Ուաշինկթընէն անցեալ հինգշաբթի օրուան հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ քաղաքին մէջ առջի օրը գումարում մը կատարուեր է, որուն մասնակցեր են նաեւ Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին անդամներէն մէկ քանին, ինչպէս նաեւ ականաւոր անձնաւորութիւններ։ Որոշում տրուեցաւ պօէր պատգամաւորութեան միեւնոյն ընդունելութիւնը ընել, ինչպէս ըրած էին, ժամանակին Լաֆայէթի, Գոշութի և Պարնէլի։ Այս առթիւ Ուաշինկթընի մէջ շքեղ ընդունելութիւն մը կը կազմակերպուի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Թայմզ կը հրատարակէ երեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրը զոր Բէքինէն ստացած է.—Չինու գետերուն մէջ նաւային երթեւեկութեան արտօնութիւններուն կատարելապէս չգործադրուիլը ապացուցուած է սա դէպքով։—Շանկայի մաքսային իշխանութիւնները մերժած են թոյլատրել անգլիական շոգենաւի մը, որ գետի նաւարկութեան համար շինուած է մասնաւորապէս, երթեւեկել Շանկայի և Զուտան կղզեխումբին գլխաւոր կղզին Թինկայի միջեւ։ Անգլիոյ դեսպանին պահանջումին վրայ, Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդը պատասխաներ է թէ վերոյիշեալ իշխանութեանց ընթացքը ուղիղ է, վասնզի խնդրոյ առարկայ եղած նաւը բաց ծովի համար շինուած է, և գործադրութեան մէջ եղած պայմանադրութիւնը միմիայն գետի մէջ երթեւեկելիք նաւերու համար է։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն թէ անցեալ երկուշաբթի մեծ հացկերոյթ մը տրուեր է Օմահայի մէջ որուն մասնակցեր են ի մէջ այլոց ժողովրդական կուսակցութենէն երկու հարիւր պատգամաւոր։ Այս կուսակցութիւնը կ'առաջարկէ ժողովրդականներուն միացումը հանրապետականներուն և հանրապետական կուսակցութեան միւս հակառակորդներուն հետ։ Հացկերոյթին ատեն, յայտարարուեցաւ թէ պատգամաւորները համաձայնած են Պ. Պրայընը իբրեւ նախագահութեան ընտրելի նշանակելու։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն թէ Նորին Թագաւորը Կորֆու հրաւիրեր է Յունաստանի նախարարապետը, դատական նախարարը և Աթէնքի մետրապոլիտը, ներկայ գտնուելու Մարիա իշխանուհիին հարսանիքին։ Փեսին՝ Եորկէյ մեծ դուքսին հայրը ներկայ պիտի գտնուի Նիքոլա կայսեր կողմէ։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ վեհապետը որոշեր է իր երկրին զանազան կողմերը բժշկական վարժարաններ հաստատել։ Ռուսիացի տասներկու բժիշկներ և քանի մը գթութեան քոյրեր պիտի վարեն այդ վարժարանները։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բէշթ, 12 մայիս.—Աւստրիոյ պատուիրակութիւնը իրեն նախագահ ընտրեց Պ. Եավորսքին որ ճառ մը խօսելով պարզեց՝ Աւստրիոյ կայսեր Պէրլին կատարած ուղեւորութեան կարեւորութիւնը և ըսաւ թէ Երրեակ Զինակցութիւնը խաղաղութեան երաշխաւորութիւնն է և թէ բոլոր Աւստրիացիներուն շահը կը պահանջէ որ այդ Զինակցութիւնը պահպանուի։ Հունգարական պատուիրակութիւնը իրեն նախագահ ընտրեց Պ. Զիլաճին որ միեւնոյն իմաստով բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Ըսաւ թէ հունգարական ժողովուրդը, պատասխանելով այն համակրութեան զոր գերմանական մեծ ազգը յայտնեց Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր նկատմամբ, ինքն ալ համակրութիւն կը յայտնէ Գերմանիոյ ժողովուրդին և ազգին։ (Բուռն ծափահարութիւններ)։ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ հաւաքական ելմտացոյցը՝ 1901 տարեշրջանին համար՝ ներկայացուեցաւ պատուիրակութեանց։ Կը պարունակէ 357,043 հազար 706 քուրոնի վարկ մը, այսինքն 1900էն 12,637,205 աւելի։ Պատերազմական նախարարութեան ծախքը 347,529 հազար 300 քուրոն է, նախորդ տարեշրջանէն 19,393,316 աւելի։ Այդ ծախքին 4,272,996ը՝ պատերազմական նախարարութեան սովորական ելմտացոյցն է, 11,096,000ը՝ արտաքոյ կարգի ելմտացոյցն է և 4,024,320ը՝ նաւատորմին։

Պէլկրատ.—Այսօր սկսաւ Սերպիոյ նախկին նախարարներէն Պ. Թավշանովիչի դատը։ Ինչպէս յայտնի է այդ անձը ամբաստանուած է Պէօկրատսքա Զատրուգա սեղանաւորական հաստատութեան մէջ գողութիւն և խարդախութիւն ըրած ըլլալուն համար։ Կ'ենթադրուի թէ տասը տարուան բանտարկութեան պիտի դատապարտուի։ Պ. Թավշանովիչ խոստովանեցաւ թէ բաժնետէրերու գործին մասնակցած է, բայց յայտարարեց թէ գողութիւն չէ ըրած։ Ըսաւ նաեւ թէ կարգ մը անձեր որոնք այդ ոճիրը գործած են, կ'ուզեն իր բանտարկութենէն օգտուելով, զինքը իբրեւ յանցաւոր ներկայացնել։

Մատրիտ.—Սպանիոյ կառավարութեան ազդու ընթացքին շնորհիւ Պարսէլոնայի և Վալէնսիոյ մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատուեցաւ։

—Պարսէլոնայի, Վալէնսիոյ և Սէվիլէի մէջ պաշարման վիճակ հրատարակուեցաւ։ Պարսէլոնայի կառավարիչը հրաժարեցաւ։ Հանդարտութիւնը վերահաստատուեցաւ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Մալիէի արքունի ւանին տեսուչ Լութֆի պէյի. Միւ մարզի աստիճան՝ արտաքին գործոց նախարարութեան արկղակալ Հիւսնի էֆ. Սալիսէի աստիճան՝ Սառուճալըալքի հիւպատոս Մէհմէտ պէյի։

—Սրվազի նահանգին Մէճիտիէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէ վարժարանին նախկին ւարտ Մէհմէտ Սայիտ էֆ.։

—Պէրնի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ Զէքի նէի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Նէֆի պէյ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Մալիէի Խորհուրդին անդամ ու առաջին քարտուղար Աթա պէյի. Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թէհրանի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Սա րէտտին պէյի։

ԿԱՅՍ. ԸՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Ուրբաթ օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցան նաեւ Թուրն Թաքսիս իշխանը ու իշխանուհին, Գերմանիոյ դեսպանուհին, Վիւրթէնպէրկի դեսպանին այրին՝ Սթիֆէնպէրկ Պառոնուհին ու ջիկը։ Ն. Վեհափառութիւնը Շէֆգաթի առաջին կարգը շնորհեց Պառոնուհիին և երկրորդ կարգը՝ աղջկանը։ Թաքսիս իշխանը ու իշխանուհին իրենց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցին Վեհ. Սուլթանին։

—Սերպիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Բէթրովիչ ալ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու միջոցին, Ն. Վեհափառութիւնը ծանոյց թէ Շէֆգաթի երկրորդ աստիճանը կը շնորհէ Տիկին Բէթրովիչի։

—Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանսա ալ րեն շնորհուած կայս. ունկնդրութեան տեն, Վեհ. Սուլթանին ներկայացուց դեսպանատան նոր պահականաւէին՝ Սեվիլ և նախորդ պահականաւէին Մեսրէի մանատարները։ Այս վերջինը իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ԻԶՄԻՐԻ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ՀԻՒԱՆԴ ԹԻՒՆԸ.—Տոքթ. Նիքոլ որ Իզմիր գտնուի, հիւանդ Հրեային արիւնը րալուծելով հաստատեր է թէ ժանտախտի միքրոպ բնաւ չի պարունակեր, այդ միջոցով տեղեկագիր մը պատրաստ է։ Արդէն հիւանդին վիճակն ալ օր կը բարւոքի։ Առողջապահական հուրդը, հինգշաբթի օրուան իր նիստին մէջ, Իզմիրէն առնուած ապահովիչ լուրերու վրայ, որոշած էր ձեռք առնուած առողջապահական միջոցները նուազեցնել, եթէ Տոքթ. Նիքոլ նպաստաւոր տեղեկութիւն մը հաղորդէ Իզմիրի առողջապահական կացութեանը վրայ։ Արդ, տոքթ. Նիքոլ, ինչպէս վերը ըսինք, իր քննութեան արդիւնքը հեռագրած է թէ Իզմիրի մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն բնաւ չկայ և քաղաքին առողջապահական ընդհանուր կացութիւնը երբեք երկիւղ չազդեր։

—Ճիտտէի մէջ հինգշաբթի օրը ժանտախտէ նոր դէպք մը պատահեր է. առաջուան բռնուածներէն չորսը մեռեր են։ Աղեքսանդրիոյ մէջ ուրբաթ օրը ժանտախտէ վարակուած մը մեռեր է. նոյն օրը Բոռ-Սայիտի մէջ երեք դէպք պատահեր են։ Բոռ-Սայիտի մէջ իտալական ու Յունական հիւանդանոցներ հաստատուեր են ժանտախտէ վարակուողներուն համար։

—Ռիւթէրի հեռագրական գործակալութիւնն ալ կը հաստատէ թէ Իզմիրի մէջ ծագած հիւանդութիւնը ժանտախտ չէ։

—Կ'ըսուի թէ Իզմիրէն մեկնող ուղեւորներուն համար որոշուած բժշկական քննութիւնը այսօրերս պիտի վերնայ։

—Հելլէն կառավարութիւնը վերցուց Իզմիրի ժամանումներուն դէմ հաստատուած քարանթինան։

—Առողջապահական վարչութիւնը պէտք եղած միջոցները ձեռք առաւ, որպէս զի եգիպտական եզերքներէն Միջերկրականի կղզիները երթալիք փոքր նաւերն ալ առողջապահական տրամադրութեանց ենթարկուին։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Մանասդրի պաշտօնաթերթը իբրեւ անհիմն կը հերքէ հելլենական Աստիա լրագրին այն լուրը թէ սալիոյ ժողովուրդը չօգտուիր իր հողերէն որոնք Թուրքիոյ վերադարձուած տեղերը կը գտնուին. նաեւ թէ կալուածի ու հողի տէրերուն թող չի տրուիր որ մանագլուխը անցնեն։ Մանասդրի պաշտօնաթերթը կը յարէ թէ այդ անհիմն լուրը մի միայն ժողովուրդը գռելու նպատակով յերիւրուած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ հրա րակեց ելմտական 1313 տարուան իր ճակագրութիւնը, ուրկէ կը քաղենք տեւեալ տեղեկութիւնները.—Պանքային գաւառական ճիւղերուն թիւն է 435. Ատոնք 1313 տարին, 50,325 երկրագործներուն 45,729,316 դրուշի փոխառութիւն ըրած են։ 1313 փետրուար 28ին պանքան 296,253 երկրագործներէն միլիոն 20,840 դրուշ առնելիք ունի։ Նախորդ տարիներուն երկրագործներէն փոխ տրուած դրամէն 40,421,965 դրուշ գանձուած է։ Այդ գումարը նոյն տարուան մէջ եղած փոխատուութիւններէն եթէ զեղչուի, պանքային դրամագլուխէն՝ պարտականներու վրայ եղած գումարը 5,347,316 դրուշ աւելցած է։ Երկրագործական Պանքան հաստատման թուականէն՝ 1305՝ մինչեւ 1313, այսինքն ինը տարուան մէջ 510,229,694 դրուշ փոխ տուած է։ Այդ գումարէն գանձած է

263,208'858 ղրուշ, որով 1314 տարուան փոխանցուած է 247,020,840 ղրուշ զոր կը պարտին 299,253 հոգի։ Երկրագործական դրամատան դրամագլուխին մեծ մասը կը գոյանայ տասանորդի տուրքին վրայ եղած յաւելումէ մը։ Այդ և ուրիշ հասոյթներով 1313 տարուան վերջը պանքային դրամագլուխը եղած է 295,370,756 ղրուշ, որ եթէ բաղդատուի փոխառուներու վրայ գտնուած 247,020,840 ղրուշին, սա կը հետևի թէ դրամագլուխին հարիւրին 83ը փոխառութեանց մէջ կը գործածուի։ 1313 տարուան մէջ 5262 պարտականներու հատուցման պայմանաժամը աւելցած է. Նաև երաշտութենէ վնասուող 1440 պարտականներու հատուցման պայմանաժամը որ 1313ին կ'աւարտէր, մէկ տարի երկարած է։ Իրենց պարտքը չվճարող 2,790 փոխառուներու կալուածները աճուրդի դրուելով 563ինը ծախուած, իսկ միւսները պանքային վրայ մնացած են։ Ասոնց 1395ը մինչև մէկ տարի պարտքերնին վճարած ըլլալով անոնց կալուածները վերադարձուեցան, 479 փոխառուներու կալուածներն ալ վաճառուեցան դուրսէն ուզողներու։ Ընդհանուր առմամբ փոխառուներու հազարին հինգին ապրանքները ծախուած են՝ իրենց պարտքին համար։

ԵՒՄՏԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովին առաջարկած նոր տուրքերուն նպատակն է պաշտպանել տեղական արտադրութիւնները։

—Ծանուցուեցաւ թէ քանի մը ուղղակի տուրքերու վրայ եղած հարիւրին վեց յաւելումը առնչութիւն չունի Թաղապետական տուրքերու հետ։ Արդ, Թաղապետութիւնը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն կալուածական տուրքերը Թաղապետական պաշտօնեաներու կողմէ կը գանձուին, այդ մասին հրահանգ խնդրած է Բ. Դուռնէն, ու եւմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովին կարծիքը առնելէ ետքը պիտի պատասխանէ։

Պ. ՄԻՍԱԹՈՎԻՉ, Կ. Պոլսոյ սերպիական նոր դեսպանը որ անցեալ շաբթու Վիեննա կը գտնուէր, այցելութիւն տուեր է Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Կոլուխովսքի։ Պ. Միսաթովիչ Պելկրատ գացեր է, ուրկէ այս շաբթու Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանութեան և Հանրային Պարտքի վարչութեան միջև եղած աղի հինգ տարուան պայմանադրութիւնը որուն պայմանաժամը անցեալ տարի աւարտած էր, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հինգ տարուան համար վերանորոգուեցաւ։

ԲԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ.—Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ, որ միանգամայն գոմիսէրն է Արուեստահանդէսին օսմ. ճիւղին, տեղեկագրեր է արտաքին գործոց նախարարութեան թէ օսմ. ճիւղին շինութիւնները աւարտած ըլլալով պատրաստ է ընդունիլ ցուցադրուելիք առարկաները, մանաւանդ հողագործական բերքերը և ձեռարուեստի արտադրութիւնները։ Միւնիր պէյ խօսելով Յունաստանի, Պուլկարիոյ, Սերպիոյ և արեւելեան ուրիշ երկիրներու կողմէ մինչև հիմա իրենց ճիւղերը զրկուած առարկաներուն վրայ, ըսեր է թէ պէտք է մեծ քանակութեամբ ղրկել ցուցադրուելիք առարկաները, վասն զի օսմ. ճիւղը շատ ընդարձակ շինուած է։ Արտաքին գործոց Նախարութիւնը այդ տեղեկագիրը ղրկած է Բ. Դրան որ հաղորդեր է առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց և երկրագործական, անտառներու ու հանքերու նախարարութեանց։ Ասոնք արդէն բազմաթիւ հաւաքածոներ պատրաստած են Արուեստահանդէսը ղրկելու համար։

ՍԿԻՒՊԻ զինուորական նոր հրամանատար Մուսթաֆա փաշա, որ Մէհմտէվ փաշայի յաջորդեց, անցեալ շաբթու իր պաշտօնատեղին հասեր է։ Գոսովայի նոր կուսակալ Րէշատ պէյ՝ տեղական պաշտօնեաներէն շրջապատուած՝ ընդուներ է նոր հրամանատարը։ Վաշտ մը զինուոր՝ նուագածուներու առաջնորդութեամբ՝ զինուորական պատիւներ ընծայեր են։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ Ընկերութեան կողմէ որոշուած զեղչը՝ Բերայի և Թոփ-Գաբուի գիծերու տոմսակներուն համար, վաղուընէ պիտի գործադրուի։ Բերայէն Շիշլիի նոր գինն է Ա. կարգ 40 փարա և երկրորդ կարգ՝ 30 փարա, փոխանակ 60ի ու 40ի։ Աքսէրայէն Զաւիա Չէշմէսի և անկէ Թոփգաբու 30 փարա, փոխանակ 40ի։ Կարելի՞ է յուսալ որ այդ զեղչը Ղալաթիա Օրթագիւղի գիծին համար ալ պիտի գործադրուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը տակաւին հիւանդ է և սենեակէն դուրս չի կրնար ելլել։ Ն. Բարձրութիւնը ոտքէն կը տառապի։

—Աստուածաշունչը և Աւետարանը ռուսերէնէն պուլկարերէնի թարգմանութեան համար ութ հոգինոց յանձնաժողով մը կազմուած է։ Նախապէս որոշուեր է յունարէնէ և եբրայեցերէնէ թարգմանել, սակայն կարող թարգմանիչներ գտնել կարելի չէ եղած։

ՈՂՈՂՈՒՄ.—Երզրումի նահանգին կուսակալութիւնը հեռագրեր է Պաղտատ թէ Եփրատ գետը այս օրերս արտասովոր կերպով յորդած է, հետևաբար հարկ է զգուշական միջոցներ ձեռք առնել։

ԱՏԱՆԱՅԻ ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Սապրի փաշա Գոնիա փոխադրուեցաւ և անոր յաջորդեց Գոնիայի հրամանատար Հիւսէին Տահիր պէյ։

ԳՈՐԾՕՆ ծառայութեան մէջ չգտնուող պաշտօնեաներու մասին եղած կայս. Իրատէին փութով գործադրելու համար յանձնաժողովը վաղը պիտի գումարուի։ Այդ յանձնաժողովը նաև պիտի հսկէ նոյն որոշումներուն բարւոք գործադրութեանը վրայ։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԸ.—Պետական Խորհուրդը որոշեց որ կառավարական պաշտօնեաներու կենսագրութեան տեղեկագիրները, որոնք երեք ղրուշի դրոշմաթուղթի ենթակայ են, զերծ ըլլան գաղթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած դրոշմաթուղթերէն։

—Պէրութի նահանգին տէֆթէրտարը, Օսմ. Պանքայի տեղւոյն ճիւղին մէկ տեղեկագրին վրայ, հեռագրով հրահանգ ուզեց ելմտական նախարարութենէն թէ այդ նոր դրոշմաթուղթերը փոխանակագիրներու և այդ կարգի ուրիշ թուղթերու համար ալ պիտի գործածուի՞ն թէ ոչ։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Հիճազէն վերադարձող ուխտաւորները փոխանակ Քլազոմէնի՝ Սթրօբոլիա պիտի ղրկուին։ Հառգոսի բժիշկը քանի մը պաշտօնեաներով նոյն տեղը պիտի երթայ։ Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց ուտելիք և զինուոր կամ ոստիկան-զինուոր ղրկել Սթրօբոլիս։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ համար որոշուած ճարտարագէտները քիչ օրէն ճամբայ պիտի ելլեն։ Գիծին լայնութիւնը մէկ մեթրէն աւելի պիտի ըլլայ։ Երկաթ գիծերու շինութեանը համար Եւրոպայէն մասնաւոր մեքենայ ու գործիքներ պիտի բերուին։ Սպարապետ Դաւաը յանձնաժողով մը կազմեց Դամասկոսէն մինչև Մէքքէ երկաթուղիի գիծին զանազան կէտերուն վրայ շինուելիք զինուորական պահականոցներուն տեղերը որոշելու համար։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ վերանորոգութեանը համար կազմուած յանձնաժողովը, առջի օրը, նկատողութեան առաւ զանազան նաւագործարաններու առաջարկութիւնները և ծախքերու մասին զեղչեր ալ ըրաւ։ Յանձնաժողովը, որ այսօր ալ կը գումարուի, նկատողութեան առած է գերմանական Ընկերութեան մը առաջարկութիւնները։

ՍԱՔԸԶ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. կայս անձնական Գանձուն նախարարը, առջի օրը Հէրէքէ երթալով կայս. գործարանը այցելեց։

ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ նամակներու կանոնագիրը այսօրուընէ սկսաւ գործադրուիլ թղթատարատուններուն մէջ։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Շաքիր փաշա ու Ճէվատ պէյ որոնք Գերմանիոյ գահաժառանգին չափահասութեան հանդէսներուն ներկայ գտնուեցան, հինգշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի դառնան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Թեսալիոյ զինուորական հրամանատար Պ. Տիմոբուլոս ծանուցեր է Յունաստանի պատերազմական նախարարութեան թէ օսմ. և հելլէն սպաներէ կազմուած սահմանագլուխի յանձնաժողովը սահմանագլուխին վրայ անդորրութիւնը ամէն կերպով պիտի ապահովէ և թէ հաւանական չէ որ սահմանագլուխին վրայ ո և է դէպք պատահի։

—Թուրք-հելլէն հիւպատոսական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովին բանակցութիւնները այսօրուընէ պիտի վերսկսին։ Հելլէն պատուիրակները ստացած են իրենց կառավարութենէն սպասուած հրահանգը և այդ մասին տեղեկութիւն տրուած է օսմ. պատուիրակներուն։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ քննիչները տեղեկագիր մը պատրաստեցին Փաշա Պաղչէի ապակեղէններու գործարանին արտադրութեանց մաքսային գործառնութիւններուն վրայ, որոնց համար տեղեկագրուած էր թէ անկանոնութիւններու ենթակայ են։ Տեղեկագիրը մատուցուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Իգտամ կ'իմանայ թէ Ղալաթիոյ մէջ հաստատուած Ֆինկէլշթայն և Ընկերութեան գլխարկի վաճառատունը վճարումները դադրեցուցած է, 500 ոսկի պահանջի դէմ 2000 ոսկի պարտք ցոյց տալով։ Վաճառատան տէրերը կ'առաջարկեն հարիւրին 10 15 տալ առնելիքաւորներուն և յետոյ նորէն գործի սկսիլ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ հելլէն հիւպատոսը՝ Պ. Վանիքիոթի Սէրֆիճէ երթալով կառավարչին այցելութիւն տուեր է և տեսակցեր է յունական վանքերու սեպհական հողային գործերու վրայ։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ քարափներու Ընկերութեան տնօրէն Պ. Կոանէ վերջերս, ծրագիր մը մատուցանելով արտաքին գործոց նախարարութեան, քարափի գործառնութիւններու մասին կարգ մը տեղեկութիւններ տուեր և խնդրեր է որ երկու կողմին շահերուն համաձայն լուծում մը տրուի առկախ խնդիրներուն։ Ինչպէս ծանուցինք Բ. Դրան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է և խորհրդակցութիւն կը կատարէ քարափի գործառնութիւններուն նկատմամբ։

ՍԱՄՍՈՆԻ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Իգտամ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Սամսոնի մէջ առողջութեան վնասող ալիւրներ կ'աղացուին որոնք քիմիական քննութեան չեն ենթարկուիր։

ՖԷՍԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանին ծրագիր մը մատուցուելով առաջարկուեր է օտար երկիրներէ բերուած ֆէսերէն մուտքի տուրք մը առնել, ուրկէ տարեկան բաւական հասոյթ մը պիտի գոյանայ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին մէջ պայմանադրութեամբ պաշտօնավարող Փրանսացի ուսուցիչները մինչև հիմա վարժարանին մէջ կը ճաշէին. բայց այդ դրութիւնը վերցաւ և նոյն ուսուցիչներուն ամսաթոշակին վրայ երկուքուկէսական ոսկի աւելցաւ, իբրև կերակուրի ծախք։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ քաղաքային հանգստեան թոշակի սնտուկը, յառաջիկայ չորեքշաբթիէն սկսեալ, պիտի վճարէ ապրիլի ամսաթոշակները։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Մարիա իշխանուհիին Ռուսիոյ Եորկէյ Մեծ Դուքսին հետ ամուսնանալուն առթիւ, երէկ, Բերայի Բանաթա եկեղեցիին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին հելլէնական դեսպանը իր բոլոր պաշտօնեաներով. Նաև Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ ներկայացուցիչ մը։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Սալմաթոմրուքի կողմը զինուորական տեղակալ Լութֆի էֆ.ի տան պարտէզէն շէնք մը գտնուեցաւ որ կը պարունակէ այազմա մը և կղերականներու վերաբերեալ սենեակներ։ Դարձեալ այդ կողմը պատ մը վար առնուած պահուն գերեզմանաքար մը գտնուեցաւ։ Գործաւորները թէև ուզեցին անոր կափարիչը գողնալ, բայց ոստիկանութիւնը իմանալով գրաւեց։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութեան և Հասան Հասիպ էֆ.ի միջև կնքուած պայմանադրութիւնը՝ նոյն վարչութեան շոգենաւերու երթեւեկութեանը մասին, այս օրուընէ պիտի գործադրուի։ Հասան էֆ. Կ. Պոլսոյ ընդհանուր գործակատար կարգուած է։

ՊԻԹԼԻՍԻ Երկրագործական Պանքային սնտուկը հրաման ստացաւ հարիւր ոսկի յատկացնել Մուշի գաւառակին կարօտ երկրագործներուն։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջը այս գիշերուընէ սկսեալ ժամ 4ին պիտի բացուի։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն Վիեննայի թերթերուն թէ պուլկար սպաներ մօտերս Բեդերսպուրկ պիտի երթան, ստանալու համար 200,000 բազմահարուած հրացան և տասը միլիոն փամփուշտ, որոնք պուլկար կառավարութեան կողմէ յանձնարարուած են։

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Շաբաթ գիշեր ժամ 2ին Գատըգիւղի Թէլէկրաֆ փողոցին մէջ Սկիւտար-Գատըգիւղի կազարանին գործաւորներէն Նորկիի բնակած քարուկիր տունէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեցաւ։ Տունը որ Մուսթաֆա փաշայի ժառանգորդներուն սեպհականութիւնն էր, 300 ոսկիի ապահովագրուած է օսմ. Ընկերութեան։ Նորկի երկու տարի առաջ իր կարասիները 60 ոսկիի ապահովագրած էր գերման Ընկերութեան մը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ հրդեհը դիտմամբ ձգուած է. վասն զի Նորկի նոյն իրիկուն ժամ 12ին տղուն հետ տունէն մեկնած և կինն ալ ցորեկին ուրիշ տեղ մը ղրկած էր։ Հրդեհը տանը վերի յարկէն սկսաւ։ Փախցուած կարասինները հազիւ տասը ոսկի կ'արժեն։ Նորկի երէկ առտու ձերբակալուեցաւ։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Շաբաթ իրիկուն Պոլսոյ Եէնի Ճամիի նամակատան ետին Հիւսէին անուն պարսիկ չաքարավաճառ մը դաշոյնով երեք տեղէն վիրաւորեց իր ազգակիցներէն Ալին։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորը թէև հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն կեանքը վտանգի մէջ է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ կայս. Իրատէի մը համաձայն ջնջուած է շոգենաւերու նոր սակացոյցը և թէ ապրիլ 29ի շաբաթ օրէն հին սակացոյցը գործադրուիլ սկսած է։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Բերայի Սիւքը երէկ շատ շքեղ մաթինէ մը կազմակերպած էր, բովանդակ խումբին մասնակցութեամբ։ Գիշերն ալ նոյն շքեղութիւնը և նոյն յաջողութիւնը։ Այս գիշեր նորէն ներկայացում. Առաջիկայ չորեքշաբթի, ինչպէս ծանուցինք արդէն, դեսպանական վերջին երեկոյթը պիտի տրուի ի նպաստ Սիւքին տնօրէն Պ. Լուի Ռօքա Ռամիրէզի։ Այդ երեկոյթին պիտի մասնակցին նախ արդի խումբը որ բոլորովին նոր ծրագիր մը ի գործ պիտի դնէ և յետոյ մայրաքաղաքս գտնուող բազմաթիւ նշանաւոր արուեստագէտներ։ Ամէն պարագայի մէջ արտասովոր շքեղութեամբ ու շահեկանութեամբ ներկայացում մը պիտի ըլլայ, որուն համար ահագին պատրաստութիւններ կը տեսնուին։ Նշանաւոր Մաէսթրօ, Պ. Նավա, պիտի վարէ Սիւքին նուագախումբը՝ որ 30 կարող արուեստագէտներէ բաղկացած է։

ՏԱՂԻԿԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այս անգամ վարդերու և մեխակներու համար մասնաւորապէս պատրաստուած արհեստական աղբերուն գործածութիւնը կը յանձնարարուի։ Սոյն աղբերը՝ բոյսերը զօրացնելով աւելի տոկուն կ'ընեն խել մը հիւանդութեանց դէմ. Նաև ընդհանուր մշակութեանց համար ալ արհեստական աղբին գործածութիւնը կ'արդիւնաւորէ ամէն բերք և պտուղ։

Սոյն աղբերը կը ծախուին քիլոն 4 ղրշ., Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու. ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԻՉԷՔ վաճառատունը։

Ծաղկի, բանջարեղէնի, հունտերու և արհեստական աղբերու համար գաւառներէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ, Քաղաքական Ժողովոյ Ատենապետ Բարձր. Յարութիւն փաշա Տատեանի կողմէ իր որդին, Տատեան Տիրան պէյ, Ս. Պատրիարք Հօր հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

—Մանկավարժական դասախօսութիւնները երէկ կատարուեցան Բերայի Արհեստանոցի սրահին մէջ։ Յովսէփ էֆ. Եուսուֆեան իրեն յատուկ գրաւիչ կերպով մը խօսեցաւ չափագիտութեան, գրահաշուական հաւասարութեանց, մեքենագիտութեան և աստեղագիտութեան վրայ։ Մալեան էֆ. ալ բարոյական դաստիարակութիւնը բացատրեց, խօսելով հոգւոյ անմահութեան, Աստուծոյ գոյութեան, պաշտօնի, սիրոյ, խղճմտանքի և դեռ խել մը բաներու վրայ։

—Գրած էինք անկէ առաջ թէ Լիմանապատի վանքին միաբան վարդապետները խնդրեր էին Պատրիարքարանէն՝ որ իրենց նախորդ վանահայր Սահակ վարդապետ Բագրեւանդեան վերահաստատուի իր վանահայրութեան պաշտօնին մէջ։ Կը լսենք թէ նոյն վանքին միաբանները կրկներ են իրենց խնդիրքը։ Այս առթիւ տեղն է յիշելու թէ Վանայ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս Եպիսկոպոս Ասլանեան առաջարկութեամբ, Պատրիարքարանը Ն. Սրբազնութեան օգնական կարգած էր Բագրեւանդեան վարդապետը։

—Վերջապէս ստացանք Հանդէս Ամսօրեայի 4րդ թիւը, որ փոխանակ ապրիլի սկիզբը հրատարակուելու, մայիսի սկիզբին կը հասնի ձեռքերնիս։ Հանդէսին այդ թիւէն կը տեղեկանանք թէ Պ. Բ. Դ. Ղորղանեանց Թիֆլիսի մէջ ձեռնարկեր է ռուս լեզուով գիտական լուրջ ու բազմակողմանի ամսաթերթ մը հրատարակել։ Առաջին թիւը հրատարակուեր է արդէն, 268 էջով ստուար հատոր մը հօծ և բազմակողմանի բովանդակութեամբ։ Այդ առաջին թիւին մէջ Հանդէսը ուշադրաւ կը գտնէ մասնաւորաբար երկու յօդուածներ՝ որոնցմէ առաջինը՝ «Հայկական եկեղեցական երաժշտութիւնը», ստորագրած է Պ. Գէօրգեան. երկրորդը «Ավոէչէվ» ծածկանունով ստորագրուած, թղթակցութիւնն է վիեննաբնակ ռուս գրագէտի մը՝ «Հայք Աւստրիա-Հունգարիոյ մէջ»։ Այդ թղթակցութիւնը շարունակելի է և ամբողջութիւնը պիտի կազմէ յօդուածներու շարք մը՝ որոնցմէ այս առաջինը կը խօսի Վիեննայի Հայերուն վրայ, և շա՛տ հետաքրքրական տեղեկութիւններ կու տայ Վիեննայի վանքին պատմութեան և Միաբանութեան հիմնադրին վրայ։

—Նիկոմիդիոյ Տիւզճէ գիւղի ժողովուրդը գանգատած էր թէ՝ 40 50 տունէ բաղկացեալ հայ գաղթականները առանց քահանայի մնացած են։ Պատրիարքարանի կողմէ յանձնարարուեցաւ Նիկոմիդիոյ Առաջնորդին՝ գոհացում տալ գիւղացւոց այս խնդրանքին։

—Աղթամարայ կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Արսէն վարդապետ կը գրէ Պատրիարքարան թէ Խիզանէ և ուրիշ մօտակայ գիւղերէ բաւական թուով կիներ իրեն դիմեր և յայտարարելով թէ իրենց ամուսինները 10 15 տարիներէ ի վեր զիրենք երեսի վրայ թողած հեռաւոր երկիրներ գացած են, և ոչ նամակ և ոչ իսկ դրամ կը ղրկեն, որով վերջին ծայր թշուառութեան մատնուած են, խնդրեր են որ Պատրիարքարանի կողմէ ուշադրութեան առնուի իրենց թշուառ վիճակը և տնօրինութիւն մը ըլլայ։ Տ. Արսէն վարդապետ այդ կիներու ամուսիններուն անունները և գտնուած տեղերն ալ նշանակած և ղրկած է Պատրիարքարան։ Ցանկին մէջ կը տեսնուի քահանայի մըն ալ անունը որ 7 8 տարիներէ ի վեր իր երէցկինը թողած և ոչ իսկ դրամական օգնութիւն մը ըրած է անոր։

—Սեբաստիոյ Զարա գիւղի ազգայինները հանրագրութիւն մը ուղղելով Պատրիարքարան, կը խնդրեն որ առաջն. Փոխանորդ մը կարգուի իրենց թեմին համար։

—Ռուսահայ ծանօթ երգիչ Պ. Շահլամեան նուագահանդէս մը տուած ըլլալով Բեդերսպուրկի մէջ, տեղւոյն Ռոսիա թերթը հետեւեալը գրեր է անոր մասին, ինչպէս կը հաղորդէ մեզ մեր Թիֆլիս թղթակիցը.—«Երկարատև բացակայութենէ ետքը, Պ. Շահլամեան, մարտ 30ի հինգշաբթի օրը նուագահանդէս մը տուաւ Քաղաքային Կրեդիտի ընկերութեան դահլիճին մէջ։ Պ. Շահլամեանի երգեցողութիւնը ինքնուրոյն է. անոր մէջ կարելի է գտնել կիրք, եռանդ, քնքշութիւն, տեղ տեղ տաղանդ ալ կ'երեւայ բայց ոճը կը պակսի, ինչպէս որ կը պակսին երաժշտական լուրջ դպրոցի մը հետքերը։ Պ. Շահլամեանի երգեցողութեան ամենալաւ կողմն է իր ձայնը, որ հնչուն է մետաղի պէս և տակաւին իր յատկութիւնները չէ կորսնցուցած, չնայելով որ Պ. Շահլամեան երկար ատենէ ի վեր կը գործէ իբր երգիչ։ Այն ձայներէն մէկն է՝ որոնցմէ հարաւի առողջութիւնն ու զուարթութիւնը կը ծորի։ Պ. Շահլամեան երգեց թէ ռուս և թէ օտարազգի հեղինակներու երաժշտական կտորներ. երբեմն իր յաջող երգեցողութեամբ զուարճացնելով ունկնդիրները և երբեմն ալ բաւական հում ու անճաշակ կտորներ երգելով։ Պ. Շահլամեանէ զատ, նուագահանդէսին կը մասնակցէին տաղանդաւոր երիտասարդ երգահան Պ. Սպենդիարեան՝ իր հեղինակութիւններով և Տիկին Տէրեան-Ղորղանեան՝ որ մեծ յաջողութիւն գտաւ իբր գրաւիչ ու գեղեցիկ ձայնով։ Յաջող մասնակցութիւն մը ունեցան նաև Տիկին Սպենդիարեան և Պ. Նալբանդեան։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԿԷԹԷՅՔՐ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 մայիս.—Կէթէյքըր զօրավարը որ Թրանսվալէն կը դառնայ, այսօր Լոնտոն ժամանեց։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԷՐԻ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կ'ըսուի թէ Թրանսվալի պատերազմը աւարտելէն ետքը, Լորտ Սոլզպէրի եւրոպական տէրութիւններուն այցելութիւն պիտի տայ՝ խաղաղութեան պահպանման մասին անոնց հետ կարգադրութիւն մը ընելու համար։

ՄԱՐԻԱ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

ԳՈՐՖՈՒ.—Այսօր Ս. Սպիրիտոն եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ Յունաստանի Մարիա իշխանուհիին ամուսնութիւնը Ռուսիոյ Եորկէյ մեծ դուքսին հետ։ Զարին կողմէ ներկայ էր մեծ դուքսին հայրը։ Յունաստանի նախարարապետը ու Աթէնքի մետրապոլիտն ալ ներկայ գտնուեցան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը ծանուցուի թէ Բեդերսպուրկի ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսը պիտի համոզէ Ռուսիոյ Կայսրը՝ Բարիզ այցելելու համար։

ԹԱՎՇԱՆՈՎԻՉԻ ԴԱՏԸ

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Պէօկրատսքա Զատրուգկայի սեղանաւորական հաստատութենէն գողութիւն և խարդախութիւն կատարող Թավշանովիչի դատավճիռը վաղը պիտի արձակուի։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Օրուան թուղթը Թրանսվալն է։ Միւս թուղթերուն գիները տկար կը մնան եւ գործառնութիւններն ալ թոյլ են անոնց վրայ։ Բայց Թրանսվալը այս անգամ մինչև հիմա նմանը չտեսնուած բարձրացում մը ունեցաւ շաբաթ իրիկուընէ ի վեր։ Այսօր հոս 79 Ֆր. 1/4 կը գնեն, Բարիզ 81ուկէս Ֆր., և Լոնտոն 3.25։

—Սակարանը բացուելէն վերջ քոնսոլիտէն 25 ղրուշ 4 ուկէս փարայ և երկաթուղին 119.25 եղած և լրագրոյս մամուլը դրուած միջոցին ալ գրեթէ նոյն գիներով կը մնան։ Թրանսվալն ալ կը գնեն 79 3/4։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ռ.	24	38 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	00 1/2
մէնէն վար գին	»	24	38
Ռումէլիի երկթ. գոց.	Ֆր.	119	25
Ամէնէն բարձր գին	»	119	62
Ամէնէն վար գին	»	119	25

ԲԱՑՈՒՄ 1 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Ք. Կ.	25	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	118	— 7/8
Օսմանիյէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Սօս. Օթ. Տանպ է Վալէօռ	Ա. Ռ.	0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	30
Թրամուէյ բաժնեթ.		667	—
» Ժուիսանս		210	—
» պարտաթ.	Ֆր.	480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	469	—
Թրանսվալ	»	79	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Քոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիզ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	(6
Մէճլիք	»	97	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	»	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	30 —
» » » չէք	»	109	10
Բարիզ » »	Ֆր.	23	10
» » » չէք	»	23	95 1/4
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	68
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	22	12

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	100	81
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	75
Օսմանեան Պանքա	12	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	—
» Մօնօբօլ	45	—
Պուլկարական 1888	84	50
Եժիպսիէն ինիֆիէ	—	—
Տօմինիալ	104	—
Թրանսվալ	2	25
Այտըն երկաթուղի	10	—
Փոխառութիւն	25	425

ԲԱՐԻԶ, 12 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	—
» » 3 1/2 %		103	10
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	05
) գոց.	»	23	10
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	574	—
Օսմանիէ	»	426	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. մաքսատուն	»	511	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		482	—
Քրէտի Լիոնէ		1123	—
Իտալական Ռանթ	»	95	05
Սպանիական արտաքին	»	72	62
Եժիպսիէն ինիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	81	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	195
Դրամագէչ	»	63	50

ՎԻԵՆՆԱ, 12 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	114	—
Օսմ. Ռէժի		305	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 11 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	85
Ռումէլիի երկաթուղի	119	—

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՄԻ ՀԵՌԱԲՆԱԿ
ՁՆՈՒ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր Պատ. յաճախորդներէն անոնք որ ամրան եղանակին առթիւ օդափոխութեան կ'երթան, ինչպէս նաեւ անոնք որ միշտ գիւղաբնակ են, իզո՛ւր սպասելու հարկէն պիտի ազատին, եթէ բարեհաճին միշտ առաւօտները յանձնել մեզ իրենց դեղագիրները, որոնք ամենամեծ խնամով և ճշդիւ կը պատրաստուին մեր դեղարանին նշանաբանին համաձայն։

Մեր Պատ. յաճախորդներէն ոմանք, երբեմն ակամայ մոռացմամբ, կը շարունակեն իրիկուան ուշ ատեն բերել կամ ղրկել մեզ իրենց դեղագիրները, որով բնականաբար չենք կրնար ժամանակին գոհացում տալ իրենց խնդրանքին, հակառակ մեր անխախտ սկզբունքին, որ է ժամը ժամուն գոհացնել մեզ եղած ո և է խնդրանք։

Ուստի հրապարակաւ նորէն կը խնդրենք մեր հեռաբնակ Պատ. յաճախորդներէն որ բարեհաճին իրենց դեղագիրները առաւօտուն յանձնել կամ ղրկել դեղարանս, որպէս զի երեկոյին շուկայէ տուն դառնալու ատեն, իրենց դեղերը ստանան առանց վայրկեան մը սպասելու։

Լ. ԿԻՐՄԻՒՇԵԱՆ
Տէր-տնօրէն Սուլթանիէ դեղարանի
Կէօքի-Բաշա-Պաշի Թիւ 5

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սովորական ընդհանուր ժողովը 15 Յունիսի 1900

Կանոնագրի 34 երրորդ յօդուածի մը համաձայն, Օսմանեան Ապահովագրակա Ընկերութեան Պ. Պ. բաժնատէրները կը հրաւիրուին սովորական ընդհանուր ժողովոյ, որ պիտի տեղի ունենայ 15 յունիս 1900, կէս օրէն վերջ ժամը 11/2 ին Րէժիի կեդրոնին մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. — Տեղեկագիր վարչական Խորհրդոյ։
2. —Տեղեկագիր հաշուեքննիչներուն
3. —1899ի տարեշրջանին հաշուոց վաւերացում։
4. —Անուանում երկու վարիչներու։
5. —Մասնակի վերակազմութիւն վարչական Խորհրդոյ։
6. —1900ի տարեշրջանին հաշուոց ճշդման համար հաշուեքննիչներու անուանում։

Իրաւունք ունին ժողովոյ ներկայ գտնուիլ ամէն բաժնետէրները, որոնք առնուազն 10 բաժնեթուղթ ունին իրենց սեպհականութիւն կամ ուրիշի հաշուոյն, և որոնք այս առթիւ իրենց բաժնեթուղթները Պոլսոյ Օսմանեան Պանքայի կամ իր գործակալութեանց միջաւանդ դրած են։

Կ. Պոլիս. 8 մայիս 1900 3-3

ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ հովանոցներ ու գաւազաններ և հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար թէ՛ սեւ և թէ գունաւոր կերպասներ։

Պէտք ունեցողներէն կը խնդրէ մէյ մը իրեն դիմել, հանրածանօթ հովանոցավաճառ Ղալաթիա կամուրջին դէմ Թիւ 9 ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. ՀԱՅԿԱԶՆ։

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրրնս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթըր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, աճառականական ապրանք, եւն, եւն. ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.

Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
94—104

[illegible] ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 մարտ 1899

Պարոնայք Սքոթ և Պօուն,

[illegible]

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակ

AU PRINTEMPS

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
345, Բերա, Մեծ փողոց, 345
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Տիկին,

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ Բերա, Մեծ Փողոց, Պօն Մարշէի դէմը, թիւ 345, «Օ ՊՐԷՆԹԱՆ» անուն մեծ վաճառատուն մը հաստատած ենք որուն բացումը տեղի ունեցաւ ապրիլ 25ին։

Մեր նորաձեւութեանց մթերքն են խիստ ընտիր բրդեղէններ, կերպասներ, մետաքսեղէններ և կանանց արդուզարդի յատուկ առարկաներ, որոնք ուղղէն Բարիզէն հասած են։ Բոլոր վաճառքներու ընտրութիւնը մեծ ուշադրութեամբ կատարուած է։

Մեր վաճառատան ապրանքները միմիայն Փրանսական են, խնամով ապսպրուած ընտիր տեսակէ, և իրապէս չափաւոր ու աժան գիներով։

Յուսալով որ Ձեր այցելութեամբ պիտի պատուէք զմեզ, կը խնդրենք, Տիկին, ընդունել մեր խորին յարգանքները։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

574 18—30

Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՔ.—Ցորեն.—Վերջացող շաբթուն մէջ հասաւ 13,000 քիլէ կակուղ ցորեն որուն 3000ը Կիրքա և 8000 Անատոլու խառն 2000ալ ճերմակ տեսակէն։ Գիներն են, լիպրայէն վար 6 ¾, 6 ¼—6 ½, 8—9։ Կարծր ցորենէն հասաւ 160,000 օխա և ծախուեցաւ օխան 36 37 փարա։ Հաճար.—Վաճառում չի կայ պատրաստ ապրանք չըլլալուն համար Իզմիրի մէջ ալ գործառնութիւնները կը պակսին։ Եգիպտացորեն.—Հրապարակը հանդարտ է, ծախուեցաւ 400,000 օխա Սեւ ծովի տեսակէն արտածման համար 22 ½-23 փարա։ Իզմիրի մէջ ալ գործառնութիւններ եղան օխան 24 ½ փարա։ Գարի.—7000 քիլէ ծախուեցաւ քիլէն 12 ¼-12 ½ ղշ. ի Օտէսայի և 7000 Մէրսինի տեսակէն քիլէն 11 ¼ 11 ¾։ Իզմիրի մէջ հրապարակը բանուկ է 11 ½-13 ¼ ղշ. տեղական բերքը 12 ¼-13 ½։ Վարսակ.—Ծախուեցաւ 300,000 օխա Մարմարայի տեսակէն, օխան 21-21 ½ փր։ Թռչնակեր.—Վաճառում չկայ։ Սուսամ.—Ծախուեցաւ 450 պարկ տեղական ապրանքին համար օխան 97 98 փարայի։ Զմիւռնիոյ մէջ գործառնութիւններ եղան օխան 93-96 փր։ Լուբիա.—Ծախուեցաւ 345 պարկ Սեւ ծովի տեսակէն, պարկը 92 ղրուշի։ Ակիոն.—Ծախուեցաւ 25 պարկ Պրուսայի տեսակէն օխան 4 ¾ ղրուշի։

ԱԼԻՒՐ.—600 պարկ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 94-96, Պրաիլա 1000 պարկ, 78 80էն, Մարսիլիա 6500 պարկ 60 76 Սամսոն Սրվազ՝ 450 պարկ, պարկը 58 72 (վրան 100 ղրուշէն)։

ԴԱՂԹԱԲԵՐՔ.—Շաքար.—Թրիէսթէէն հասաւ 8200 պարկ. 400 պարկ ալ փոքր տեսակէն։ Ծախուեցան 8200 պարկ Թրիէսթէի տեսակէն, կենդինարը 84-85 ղշ.ի, 660 պարկ ալ Թէյի շաքար պարկը 87 ղշ.ի։ Խահուէ.—Ծախուեցաւ 300 պարկ օխան 7 ղշ. ընտիր տեսակը. 6 ½ միջակ տեսակը և 6 ղշ. ստորին տեսակը։ Բրինձ.—Շաբթուան մէջ հասան 25 պարկ Ռանկուն, պարկը 110 ղրուշի, 600 պարկ եգիպտական՝ պարկը 68 74 ղրուշի։ Մոմ.—500 սնտուկ փուանիէ տեսակէն, սնտուկը 61 ղշ.ի։ Քարիւղ.—Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ, սնտուկը 30 ղշ.էն։

ԱԼՔՈԼ.—Շաբթուանս մէջ հասան և ծախուեցան 45 տակառ Ուլատաֆքա 37-37 ½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի, 15 տակառ Թէրէթինոքօ 39-40 օխան, 15 տակառ Քորտաքոփքա 40 41 օխան, և 16 տակառ հունգարական 41-42 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ԱՐՏԱՄՈՒԾԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.—Ծախուեցաւ 300 հակ Եոզկատի տեսակէն, օխան 19 22 ղշ.ի։ Բուրդ.—Վաճառում չկայ, կը ծախուի գրրամ Անատոլուի տեսակը 4 ¼-4 ½ Ռումէլի և շրջակայքէն 5-5 ½ ղշ.։ Մետաքս.—Հրապարակը հանդարտ է. ծախուեցաւ 1000 օխա, օխան 20-25 ղրուշի։ Իզմիրի մէջ ծախուեցաւ խոզակին օխան 32-37 ղշ.ի։ Լիոնի մէջ Պրուսայի խոզակը կ'արժէ 48-54 ½։ Կապերս.—Ժամանումը կը շարունակուի 15,000 լիբրայի այլեւայլ կողմերէ։ Աֆիոն.—Շաբթուան մէջ ծախուեցան 11 սնտուկ Զիլէի տեսակ 135 140 ղշ. օխան։ Իզմիրի մէջ հրապարակը հանդարտ է։ Դեղին մեղրամոմ.—Վաճառում անկարեւոր։ Ճէհրի.—Վաճառում չկայ։ Քայսէրիի տեսակին օխան կարժէ 2 ½ 2 ¾ ղրուշ. Ենկիւրիւնը 2 ղշ. և Զիլէ, Թոքատ, Զօրումի տեսակներուն օխան 65 70 փարա։ Գխտոր.—Վաճառում չկայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեւին օխան 10-11 ղշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8-8 ½։ Ընկոյզ.—Ծախուեցաւ 15 պարկ Պրուսայէն օխան 42 փարա կարժէ։ Կաղին.—Վաճառում չի կայ։ Կենդինարը 150-160 ղրուշ։ Հունձքը կը խոստանայ ընտիր տեսակ ըլլալ։ Պտուղ.—Հրապարակին վրայ գործ չեղաւ։ Սալեպ.—Վաճառում չկայ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմբլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցրնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորձառութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամենքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՐԻՏ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱՏԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

23—26

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Մայիս 14ին Մինկրէլի, Անատոլուի եզեր.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 15ին Մինկրէլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Քօփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ԲԸՔՈՒԼ

[illegible]
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	5000	Նէրթիս	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	1500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Պէյթուլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, [illegible]

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Չիֆտէ Սըլէք մաղազասը

Յիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լասթիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գրխներ (շըրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոզգօբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible]
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Հօզօ	1011	Մալմօ	724	Րոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Դոնիօ	2906	Հրոտօ	1895	Մարէնկօ	2273	Սալերնօ	1118
Անճէլօ	1541	Դորսօ	825	Հէրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սաբբհօ	1735
Արկօսօ	2877	Էտօ	4511	Հիտալկօ	1581	Մէքսիքօ	2557	Սիլվիօ	1191
Բասանօ	1332	Էօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	4057	Սէլբօ	1200
Բորօտինօ	1264	Էլտօ	2333	Հօրադիօ	3300	Մոնթէվիտէօ	1785	Թասսօ	1828
Բրավօ	1076	Էրատօ	1712	Իսմալէյ	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1540
Բրէմօ	844	Էծիօ	504	Ինկօ	3354	Նէրօ	1083	Թօրնէօ	3827
Բուֆֆալօ	4481	Ֆէրօ	2434	Յավօ	5540	Օսլօ	4400	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Ֆլամինկօ	1520	Ժուտօ	1080	Օթէլլօ	4035	Թօրբեդօ	487
Գալիփսօ	1337	Ֆլավիօ	1481	Կօլպօ	1052	Օրլանտօ	1595	Ցուռիխօ	2422
Գամէօ	1344	Ֆիտօ	854	Կօլաթօ	2307	Պալէրմօ	1657	Ուարսօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆլորէնցօ	1328	Կօզօ	1700	Պարօ	540	Վօլօ	1286
Չիքակօ	3729	Ֆոլմինիօ	849	Լէօ	1058	Փինտարօ	2229	Ուիլսօն	2396
Ցիճէրօ	1834	Կալիլէօ	4582	Լէանտրօ	2272	Փլէյտօ	1666	Զէնօ	1850
Ցիթօ	2687	Կուիտօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Պօլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4223	Հէրրանօ	1342	Լօրէնցօ	3191	Պօնտօ	1789		

Մէնթօ շոգենաւը, նաւապետ Պօյդ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Տօրօ շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 7ին և 21ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ԲԻԶՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽԻ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ՅԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ • ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	„	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	„	70,339,912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ՝ մթերանոց բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագ ներով։ 514

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 2

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տր Ե. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ։։ 197

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Վիքդօրիըն	10500	Ֆլավիըն
Առմէնիըն	10500	Էճիբշիըն
Քէստրիըն	10500	Արըժ.ըն
Լանքասդըրըն	9000	Ալճէրիըն
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիըն
Գոլոմպիըն	8000	Աթէնիըն
Քօրնիըն	8000	Անատոլիըն
Պոստոնիըն	8000	Ալկաշիըն
Ֆինիշիըն	8000	Լէսպիըն
Թալէրնիըն	3700	Մինմօ
Վավոնիըն	3700	Օփորթօ
Ֆլամինիըն	3700	Լիսպոն
Յապիըն	3500	

[illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար
ՖՕՎԱՐ
Ղալաթիա, քարափի
հին տեղը մաքսա

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱՐԱՍԻՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՅԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ ՄԵՔԵՆԱՆ Է

Միակ ներկայացուցիչը արեւելքի՝ Պ. Ժ. ՆԷՅԼԻՆՃԷՐ,
հայթայթիչ Օգոստափառ Սուլթանին

ԲԵՐԱ.—Մեծ Փողոց, Կալաթա Սէրայի կայսերական Լիսէի վարժարանին ճիշդ դէմը։ ՂԱԼԱԹԱ.—Սինկէր խան, Թիւնէլի եւին և Թրամվէյի կայարանին դիմացը։ Կ. ՊՈԼԻՍ.—Սուլթան Համամ Թիւ 2։

COMP RUS
NAVIGATION A VAPEUR ET
COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻ
Շաբթուան երթեւեկութիւն

Ե. 2 15 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 3 16 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդ լով Աղեքսանդրիա, Բորթ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 4 17 Օտէսա ժամը 9ին միջօրէէն
Եշ. 4 17 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օ Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Բաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի
Ուր. 5/18 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Ումպրիա	7718	Փավոնիա
Էդրուրիա	7718	Սամարիա
Սէրվիա	7391	Մարաթոն
Աւրանիա	7268	Ալկէա
Քամփանիա	5597	Կալլիա
Սէֆալօնիա	5517	Քարիփիա
Պաւարիա	4805	Բալմիրա
Ալիլիա	4557	Քեֆալոնիա
Ալէփփօ	2143	Մարոքքօ
Քէլտա	1876	Քամպանիա
Դէլամաքրէ	1614	Լէբանիա
Ֆէթէհէ	4845	

Ալէքքօ շոգենաւը, նաւապետ Հ ուն, Լիվըրպուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէճըլը խան, Թիւ 6, 7, 8,
Թիւ, Քարա Մուսթաֆա փողոց։

Արտօնատէր ՅԱՐՈՒԹ. [illegible]

—)(1)(—

ԹԷՕՏՈՐ ՌՈՒԱԴՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Ա.

ԿԻՄԲՐԱՅԻ ՏՂԱՆ

1

«Անոնք որ մանկութեան ատեն ծովուն հետ առանձին յարաբերութիւններ ունեցած են, գիտեն ծովուն գուշակութիւնը։ Գիտեն թէ ծովին ու մարդկային հոգւոյն միջեւ համակրութիւն մը կայ աւելի խորունկ քան ինչ որ կրնայ երեւակայել ուրիշ ո և է ժողովուրդ։ Գիտեն թէ ջուրը ցամաքէն աւելի սերտ խնամութիւն ունի մտաւորական աշխարհին հետ, քանի որ մի է ան և անբաժանելի, շարժումներ ունի և կը պատասխանէ հովերուն խորհրդաւոր ձայնին ու պատկերն է լուսին և ցոլքերուն։ Երբ տղայ մը որ ծովին մօտիկ ծնած ու ծովէն սիրուած՝ գթութեան աղօտ զգացում մը կ'ունենայ յանկարծ աչքերը անոր վրայ յառած ատեն, երբ ալեակներուն միջեւ ստուեր մը կուգայ սպրդիլ, մինչ երկինքին վրայ չկայ բնաւ ամպ մը այդ ստուերը ձգող, երբ սարսուռ մը կ'անցնի անոր վրայէն՝ սոսկումէ կամ զայրոյթէ շարժող թեւերու սարսուռին հանգոյն, այն ատեն այդ տղան կը զգայ—որպէս թէ փորձանքին որսաշուները արձակուած, թողուած ըլլան իր կամ իր սիրածներուն վրայ—կը զգայ թէ ծովը իրեն ըսած է ինչ որ կը համարձակի կամ կրնայ ըսել։ Եւ ճակատագրին ուրիշ պայմաններուն մէջ՝ երբ ամպոտ երկինքի մը տակ ծովին բիւրաւոր փոսիկները կը սկսին փայլփլիլ երբ թէ արեւը անոնց վրայ ծագած ըլլար շողափայլ, այդպիսի տղայ մը կը զգայ անոր նայած ատեն՝ թէ ծովը իրեն կը պատմէ մեծ ուրախութիւն մը հոն շատ մօտը դէթ ոչ շատ հեռու»։

Ամառուան աղուոր օր մը կէսօրէն յետոյ՝ Ռաքուէլ Օն Սիի հինաւուրց գերեզմանատան եզերքը գտնուող քարաժայռին ծայրը նստած էր պզտիկ տղայ մը։ Խոտերուն վրայ նստած էր ան մօտ այն ժանեքանդակի եզերքին՝ զոր ջուրը կը ձեւացնէ պայտաձեւ խորշին մէջ որ ձկնորսներէն կ'անուանուի Մալլթրափ Գով։ Նստած էր հոն, քարէ տղու մը արձանին չափ հանդարտ, այն արգիլուած տեղը՝ ուր փայտէ ցանկապատը կը յայտնէր թէ փլած փլփլած խոռոչաւոր այդ ցամաքը մասնաւորապէս վտանգաւոր էր. նստած էր հոն ու կը նայէր անամպ ջինջ խորունկ ծովախորշէն անդին։

Իր աջ կողմը Ֆլինթի հրուանդանը կը լողար մերթ ծիրանի ստուերի մը մէջ ու մերթ կը շողար արեւուն զօդը։ Իր ձախ կողմը Նիտըլ հրուանդանը նոյնպէս մերթ ծիրանեփայլ ստուերի մը մէջ կը ծածկուէր ու մերթ արեւուն լոյսին մէջ կը փայլէր։ Եւ այս հրուանդաններէն անդին կը պարզուէր երբեմն համատարած ծիրանին և երբեմն համապարփակ շողն ու փայլը բաց ծովին։ Որորներն իսկ թռչտելով կրցածնուն չափ անոր մօտիկ, կարծես զարհուրած էին պզտիկ տղուն վտանգին ի տես։ Անշարժ դէպի առաջ կը նայէր ան այնքան ուշադիր, որ աչքերը կամ խիստ շատ և կամ խիստ քիչ մաս մը տեսնելու էին լուսոյ այն անսահման աշխարհէն ու գունագեղ ստուերէն։

Ցեղային ինչ ինչ խնդիրներու մասին որոնք պիտի ծագին այս պատմութեան մէջ, պէտք է քիչ մը ծանրանալ տղուն անձնական երեւոյթին և մանաւորաբար երեսի գոյնին վրայ։ Բնական թէ ստացական, այնպիսի գոյն մըն էր ան որ կրնար գրեթէ եզական կոչուիլ. որքան նման երիտասարդ Ժիփսիի մը գոյնին, նոյնքան ալ յարմար էր պատուաւոր սեւորակի մը։ Ոսկեփայլ թուխ երանգ մը կը ծածկէր կարծես այն տեսակ մը կարմիր խարտեաշ փայլը զոր և ոչ մէկ արեւու լոյս կրնայ տալ, մինչեւ որ ինքն իսկ արեւը խորունկցած, գունագեղուած չըլլայ ծովին համապատասխան համբոյրներէն։

Ասկէ զատ որոշ բան մը կար իր աչքերուն մէջ. բան մը որ հազուադէպ չէ այդ ծովեզրին վրայ ծնած տղոց աչքերուն մէջ, թէպէտ այդ աչքերը ըլլան սեւ, կապոյտ կամ գորշագոյն։ Բան մը որ չի նկարագրուիր և որ սակայն այդ մեծ, աշխարհակալ ու անվեհեր ծովին խիզախ նայուածքին մէկ ցոլքն է կարծես։ Շատ ուշագրաւ էր այս արտայայտութիւնը՝ երբ տղան վայրկենաբար երեսը դէպի ցամաք դարձուց դիտելու համար որորներէն մէկը որ եկած էր թռչտիլ ժայռերու վերեւ դէպի եկեղեցւոյն գորշ աշտարակը,—հին ամայի եկեղեցւոյն՝ որուն գերեզմանատունը կիսովին քշուած տարուած էր արդէն ծովէն։ Երբ իր աչքերը կը հետեւէին թռչունին շարժումներուն, այս յանդուգն ծով-խոյզը կարծես հետզհետէ աւելի կը տկարանար. վերջապէս թռչունը բոլորովին աներեւոյթ եղաւ և տղան երեսը դարձուց նորէն դէպի ծով. և այն ատեն այս պատկերին տեղ զոր ջանացի նկարագրել, տեսաւ այնպիսի նայուածք մը զոր այդ տարմոբոլը միայն կրնար ունենալ եթէ պահուըտած ըլլար ժայռի մը խաւ՝ կոտրած թեւով։ Անողոք յուզման մշուշ մը կը ծածկէր իր աչքերը. և երբ մշուշը կ'անցնէր, կը լայննար անոնց մէջ, արցունքի երկու ոսթիլներ, փայլուն, մարգարտանման կաթիլներ որոնք կը կըլորնային ու կը դողային, մեծնալով մեծնալով այնքան խոշորցան որ երկու աչքերն ալ ողողեցին ու խոնաւին վրայ ինկան շողալով, և կրնային աւերել եղծանել բոլորովին այն ամենափայլուն պատկերը զոր ծովն ու երկինքը կրնային յառաջ բերել։ Վասն զի այդ փոքրիկ տղան սկսած էր սորվիլ դաս մը զոր կեանքը պիտի տար իրեն լիովին.—ա՛յն դասը թէ՝ փայլուն առագաստներ աւելին ու հովին մէջ, հորիզոնին վրայ հոս ու հոն բարձրացող ծուխի սեւ գալարուն ամպեր, կանանչ ու արծաթափայլ կոհակներուն մէջ թաղուող ծիրանափայլ որորներ՝ երփներանգ պատկեր մը կ'ընծայեն այն աչքերուն որոնք արցունքի ոսպնեակին մէջէն կը դիտեն։ Եւ սակայն, թխորակ ձեռքով մը ու սրտմտած երեւոյթով սրբեց իր արցունքները, մէկու մը պէս որ ըսել ուզէր.

—Բայց այսպէս բան չըլլար բնաւ։

Արդարեւ, այնքան խիզախ էր տղուն կերպարանքը,—արեւէն սեւցած, հովէն կարծրացած և արցունքէն կարմրած—, որ այդ արցունքները բոլորովին անդէպ կը թուէին հոն։ Պէտք է ուրեմն այս արցունքներուն նշանակութիւնը տալ լիովին և եթէ կարելի է արդարացնել բոլորովին, զի այս փոքրիկ տղան այս պատմութեան դիւցազնը պիտի ըլլայ։ խօսքով՝ այդ տղան է Հէնրի Օլ սինքն ես ինքս։ Եւ անոնք որ կը նան զիս հիմա այրութեան կորովին մէջ իբր համբաւաւոր նաւապետ մը, պիտի զարմանան նան թէ ի՛նչ բան կը խռովէր տի զարմանան երբ իմանան ժայռէն վար անկումի մը հետե գրեթէ երկու տարի կաղ մնացի։

Ահա թէ ինչպէս։ Որքան որ ու բորտ ու անշարժ էին համ ժայռերը կը շրջապատէին աւ ծայր տարածութեամբ, ինծի համ է կերպով վտանգաւոր չէին թուեր պէս որ փորձուեցայ ես ինծի նեք ձեւացնել, սորվեցայ քար վար իջնել ուզած կողմէս, զի զանգուածներուն կառչելով դժուարութիւններ ստացայ բարի ներէն թէ օր մը դագաղէն վա գլորէի ու գլուխս պիտի ջախ Ծիծաղ մը կ'ըլլար իմ միակ պա այս ազգաբարութեանց, վասն զ տարեկան առողջութեան տէր ըլլալ ռանգած էի բարեբախտ ըլլալ Նազդական հաւատքը զոր կ առողջութիւնը յաճախ կը ստեղծէ։

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՏԱՆ

(Շարունակելի